VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXIX. évfolyam
8643 szám
8 oldal 30 bani
Vasárnap
1973.
január 7.

Gratulálunk!

Jó hírrel kezdjük az új esztendőt: Arad municípium dicséretben részesült az országos városgazdálkodási és -szépítési versenyben elért eredményeiért, s bár most sem tudta megszerezni az első három hely valamelyikét, (emlékszünk, ilyesmiről is beszámolhattunk annakidején), szereplése eredményesnek mondható. Az elmúlt esztendő utolsó napjaiban beszámoltunk már a municípiumi néptanács legutóbbi ülésszakának munkálatairól, melyen képviselőink számba vették az eredményeket, s akkor még csak reményünknek adhattunk kifejezést, hogy a megyeszékhely polgárainak fáradozásait az országos értékelő bizottság is méltányolni fogja. Hiszen az olyan munkálatok, mint a városi strand áthelyezése a Maros túlsó partjára, az utcák, utak, a közlekedés korszerűsítése, az új lakótömbházak átadási idejének előrehozatala — azáltal, hogy a lakások építésében immár a jövő tulajdonosok is részt vesznek — mind-mind jó gazdaszellemről tanúskodnak. Úgy érezzük, nemhiába indult a Jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő kezdeményezés sem el megyénkben, e nemes vetélkedés egész gazdasági-társadalmi életünkre kihat. S ha már gratulációval kezdtük, hadd dicsérjük meg külön a sebesieket, akik — ugyancsak az országos értékelő bizottság értékelése szerint — az ötödik helyet foglalták el a 10 ezernél kisebb városok közötti versenyben. Az elmúlt esztendőben nem egyszer jártunk megyénk e kisvárosában. A képviselők, a város lakosai és vezetői mindig lelkesen beszéltek terveikről, az ifjúsági strand létrehozásáról, újabb utcák aszfaltozásáról és korszerűsítéséről, arról, hogy 1972-ben mintegy 6 millió lej értékű hazafias munkát kívánnak végezni. S most, hogy mindez megvalósult és Sebes város díjazott lett örömmel értesültünk arról is hogy a helyi képviselőket és vezetőket az eredményhirdetés újabb nagy tervekre ösztönzi.

VÖRÖS LOBOGÓ

(Folytatása a II. oldalon)

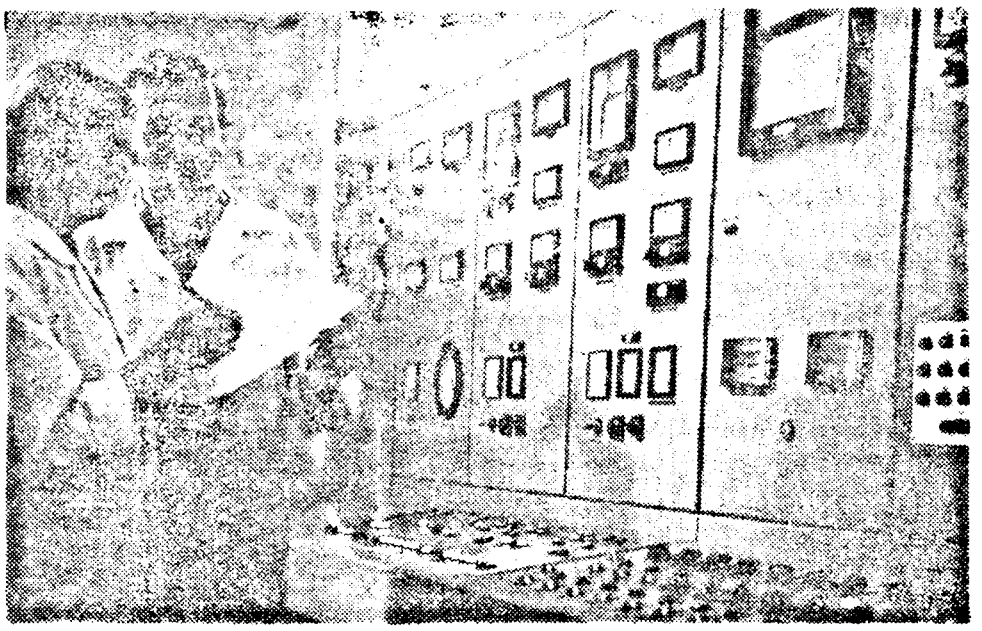

A Takarmányélesztőgyárban korszerű műszerfalon követik nyomon a termelést.

Versenyképes áruk öt kontinensen

— Beszélgetés Léb László mérnökkel, az Aradi Textilgyár igazgatójával —

Az Aradi Textilgyár árutermelésének 64 százalékát 1972-ben a közvetlen exporttermelés alkotta. Tekintettel erre a jelentős arányra, valamint arra a különös figyelemre, amelyet pártunk gazdaságpolitikája az ország export-import mérlegének egyensúlyára fordít, fontosnak tartottuk megvizsgálni a tavalyi eredményeket és az idei előirányzatokat. Ezért kerestük fel Léb László mérnököt, a gyár kereskedelmi igazgatóját.

— Milyen mértékben teljesítette a textilgyár az 1972-es évi exporttervet?

— Valamennyi tervmutatónál megvalósítottuk, sőt túlléptük tavalyi kötelezettségeinket. Így vált lehetővé az exportterv minden vonatkozású — mennyiségi és választékbeli — teljesítése is. Legnagyobb örömünkre külföldi partnereink elégedettek voltak termékeink minőségével, egyetlen panasz sem érkezett.

— Változik-e mennyiségileg és szerkezetileg az idei exporttermelés?

— A választ egy jelentős tavalyi sikerrel kell kezdenem: szintetikus szálakból előállított anyagaink betörtek a világpiacra. Rájöttünk ugyanis arra, hogy az itthon gyártott poliészter szálak semmiben sem maradnak el a fejlett országok hasonló készítményeitől. Átfogó reklámhadjáratot indítottunk és sikerült néhány nyugati céggel szerződést kötnünk különböző konfekciótermékekre. Ezáltal megismerték szintetikus alapanyagú szőtteseinket is. Idén az export termelési terv 15 százalékkal nő a tavalyihoz képest és ennek a növekedésnek több mint 90 százalékát épp a szintetikus anyagok térhóditása biztosítja: 1973-ban ötször több műszálból készült szőttest exportálunk, mint tavaly. A sikerre talán az a legjellemzőbb, hogy nagyon sok megrendelést nem is tudunk vállalni.

Lejegyezte: KISS KÁROLY

(Folytatása a III. oldalon)

Nicolae Ceaușescu elvtárs fogadta Giancarlo Pajetta elvtársat

Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára január 6-án fogadta Giancarlo Pajetta elvtársat, az Olasz Kommunista Párt Igazgatóságának, Politbürójának és Titkárságának tagját, aki az RKP KB meghívására országunkban tartózkodik.

Ott volt Ștefan Andrei elvtárs, az RKP KB titkára.

A vendég tolmácsolta Nicolae Ceaușescu elvtársnak Luigi Longo elvtárs, pártelnök, Enrico Berlinguer elvtárs, pártfőtitkár, valamint a többi pártvezető elvtársi üdvözletét.

Nicolae Ceaușescu elvtárs meleg köszönő szavakat mondott az üdvözletért, és minden jót kívánt Luigi Longo, Enrico Berlinguer, valamint az OKP vezetőségében dolgozó többi elvtársnak.

A tárgyaló felek a kommunista és munkásmozgalom, valamint a nemzetközi helyzet egyes kérdéseiről tanácskoztak. Megelégedéssel nyilatkoztak az RKP és az OKP közötti internacionalista együttműködés és szolidaritás, kölcsönös tisztelet és megbecsülés kapcsolatairól és egyöntetűen hangsúlyozták, hogy e kapcsolatokat fejleszteni kívánják a két párt és nép érdekében, a román—olasz viszony erősítése érdekében, a nemzetközi kommunista mozgalom, az összes antiimperialista erők egysége érdekében.

A megbeszélés szívélyes, baráti légkörben folyt le.

Attól az óhajtól vezérelve, hogy ösztönözzük a gyárakban és üzemekben, az építőtelepeken, a mezőgazdasági egységekben, az intézményekben stb. dolgozó levelezőink publicisztikai tevékenységét, melynek célja napjaink embere munkájának és életének bemutatása, és azért, hogy igazi újságíró tehetségeket fedezzünk fel és segítséget nyujtsunk fejlődésükhöz, lapunk szerkesztősége, az Újságíró Szövetség helyi fiókjával együtt januárban versenyt rendez a legjobb riportok, portrék és jegyzetek megírására. A nyertesek között tárgynyereményeket, diplomákat, okleveleket osztunk ki. A díjakat az Újságíró Szövetség helyi fiókja és szerkesztőségünk tagjaiból alakított bíráló bizottság ítéli oda.

A verseny célja ugyanakkor előzetesen kiválasztani azokat akik a Ștefan Gheorghiu Akadémia újságírói karának felvételi vizsgájára óhajtanak jelentkezni.

Tiszta szívből dalolni

Tigan Cornelnak megadatott, hogy erdőmező tiszta hangzatait elő tudja csalogatni torkából. Olyan szépen énekel, hogy hallgatóiban dala echózik. És megadatott neki a pirulni kész, kicsit kamaszos, könnyen zavarba jövő félszegség is, melyet az 500 wattos reflektorlámpák „gyógyító fényei" sem voltak képesek kiorvosolni belőle. Pedig sokszor állt ki a rivaldára, sokszor énekelt a honi és külföldi közönség előtt. Magam is először egy érdekes keletszlovákiai városka művelődési házának pompás színháztermében hallottam. 1969-ben vendégszerepelt ott az Arad Municipiumi Művelődési Ház folklóregyüttese. Ezenkívül háromszor Magyarországon, kétszer Jugoszláviában szerepelt. Tavaly az együttessel volt, amikor az sikerrel mutatta be Arad megye népi tánc- és dalkincselt a Fekete-tenger partján megrendezett országos folklórfesztiválon. Az utóbbi években rendre őt jelölték ki, hogy a Tirgovisteban minden esztendőben megtartott országos népdalversenyen megyénket képviselje. Az igen erős mezőnyben, 50—60 énekes erőpróbájáról rendszerint dicsérő oklevelet hozott haza.

Dicsérő oklevelet azonban én több mint két évtizedes műkedvelő tevékenységéért adnék neki. De a húsz valahány esztendő nem egészen pontos időmegjelölés. Ezért még egyszer rákérdezek:

— Mióta műkedvelő?

— 1958-ban a Szerszámgépgyárnak még csak egyetlen csarnoka készült el. Fából eszkabáltuk össze a színpadot, hogy megrendezzük a szocialista üzem első műkedvelő előadását. Akkor még a tánccsoportnak is a tagja voltam. Aztán, hogy kiöregedtem, ismét énekelni kezdtem.

— Ismét?

— Igen, mert szüleim már gyermekkoromban „felfedeztek". Apámtól tanultam a népdalokat, s minden iskolai ünnepélyen felléptem.

Dús, barna, göndör hajában ezüst szál csak véletlenül csillan, szeme mindig vidám, mosolyától fényben úszik az arca. Mondta, hogy tavasszal négy X-et ír életkora rubrikájába. Mondta, de én nem hittem neki.

— Hogy tűdott ilyen fiatalnak megmaradni?

— Talán tudni, aki tiszta szívből szeret dalolni, sosem öregszik meg. — És nevet, mint aki saját trükkjén mulat.

Ha meggondolom, minden oka megvan, hogy derűsen tekintsen előre. Hisz eddigi életéből is csak a szépre emlékszik. Pedig sok mindent megpróbált: a fémesztergályos mesterséget tanulta, tiszti iskolát végzett, hadnagyként műhelyt vezetett. Aztán 1958-ban visszajött a gyárba. Műszaki ellenőr, majd egy évig klubigazgató volt.

— Állítsuk csak meg a képzeletbeli filmvetítőt egy pillanatra! Illesszünk most bele egy részletezőbb epizódot az öntevékeny kultúrmunkáról. Lássuk, mire emlékszik szívesen?

— Két élményemre is. Abban az időben a munkások elhozták egész családjukat a klubba. Szórakoztunk, együtt próbáltunk. Száz tagú kórusunk, nagy félig-meddig szimfonikus zenekarunk, agitációs művészbrigádunk színjátszó és esztrád együttesünk, tánccsoportunk, és nagyon sok énekesünk volt. Szombaton és vasárnap, a gyár vezetőségével az élen, teherautókba ültünk, s zászlóval, énekszóval roboglunk falunkra. Megjavítottuk a dolgozó parasztok gépeit, szerszámait és este kultúrműsort rendeztünk. Mindenütt valósággal a tenyerükön hordtak s hívtak szívesen, hogy következő vasárnap is legyünk a vendégük. De hát mi oda mentünk, ahová a párt küldött.

— A másik élmény?

MÓZER ISTVÁN

(Folytatása a IV. oldalon)

Lapunk tartalmából:

● A turisztika — lendületesen fejlődő iparág

(II. oldal)

● Export = minőség, versenyképesség

(III. oldal)

● Arad megyei tréfás népköltészet

(V. oldal)

A turisztika — lendületesen fejlődő iparág

Az ENSZ szakértői nemrégiben tanulmányt állítottak össze a legfiatalabb iparág — a turisztika fejlődéséről. A turisztika mint ilyen, számos gazdasági, szociológiai és kulturális vonatkozással rendelkezik, százmilliók körében talál visszhangra. 1971-ben világszerte 700 millió turista fordult meg, s a prognózis szerint számuk 1980-ra meghaladja az egymilliárdot. Csupán 1970-ben a repülőgépek körülbelül 300 millió turistát szállítottak.

Románia ilyen szempontból is a nemzetközi szintérre lépett, s az utóbbi években jelentős fejlődést ért el. Pártunk és államunk már eleve figyelmet szentelt a turisztikának, mint iparágnak és mint természeti szépségeink, anyagi és szellemi kincseink nagyszerű hasznosítási lehetőségének. Megteremtettük a turisztikához szükséges anyagi alapot és szervezési formákat, mindkettőt szüntelenül tökéletesítjük. Említsünk néhány sokatmondó példát! Csupán 1966 és 1970 között turisztikai célokra 3,5 milliárd lejt ruháztunk be, az ötéves terv végéig pedig körülbelül 1,5 milliárd lejt fordítunk erre a célra. A beruházási erőfeszítések nyomán más országokhoz képest viszonylag rövid idő alatt széles szállodahálózatot építettünk ki, együttvéve negyedmillió férőhellyel. Az elszállásolási kapacitás persze ennél sokkal nagyobb, mert ide kell még számítanunk a vikendfalukat, kempingtáborokat, moteleket, a különböző otthonokat, és a turistákat vendégül látó magánlakásokat. A megfelelő szolgáltatási hálózat is kellőképpen fejlődött. A turisztikai ipar számára tíz- és tízezer kádert szakképesítettünk idehaza, külföldön, az ENSZ közreműködésével szervezett romániai nemzetközi kurzusokon.

Kiemelt programok alapján nagyszerűen kiépítettük a tengerpartot, fürdőhelyeink a kontinens legrangosabb fürdőhelyeivel is bátran felvehetik a versenyt. Igyekeztünk turisztikai szempontból jobban hasznosítani Észak-Moldovát, a Duna-deltát, a Prahova völgyét, a Barcaságot. Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a hegyvidéki természetjárás, valamint az üdülőtelepek és fürdőhelyek, így Olănești, Călimănești, Amara, Herkules-fürdő, Techirghiol, Félix-fürdő stb. fejlesztésére. Egyidejűleg korszerűsítjük a turisztikai úthálózatot, a lehető legkönnyebben hozzáférhetővé tesszük a történelmi nevezetességű, illetve a kulturális és sportszempontból jelentős övezeteket.

Mi volt ezeknek az intézkedéseknek a hatása?

Az utóbbi években a nemzetközi statisztikák Romániát a legnagyobb turisztikai forgalmú országok között említik. Az ENSZ szakosított intézményeinek adatai szerint az 1965 és 1970 közötti időszakban Romániába érkezett külföldi turisták száma évente átlag 28 százalékkal növekedett, míg Európa többi részében ugyanabban az időszakban az átlagos gyarapodás 7,3 százalékot tett ki. A Turisztikai Minisztérium feljegyzései szerint 1971-ben 6 millió román állampolgár vett részt a belföldi turisztikai forgalomban, de ez a szám sokkal nagyobb, ha tekintetbe vesszük az egyéni túrákat, amelyeket a statisztika nem tart nyilván. Ugyanabban az évben 2,8 millió külföldi turista érkezett Romániába, vagyis négyszer annyi, mint 1965-ben.

Az utóbbi évek létesítményei, új turisztikai övezetek hasznosítása révén Románia azoknak a kevés számú európai országoknak a sorába került, amelyek a turisztika minden formáját nyújthatják a látogatóknak. A nemzetközi turisztikai piacot tanulmányozó szakemberek most ezt is figyelembe veszik, amikor számításokat végeznek turisztikai forgalmunk fejlődésére vonatkozólag. E tanulmányok szerint hazánk az ötéves terv végéig összesen 16 millió külföldi látogatót fogad. Ennek alapján készülnek a fejlesztésre és az új turisztikai övezetek létesítésére vonatkozó programok. Ezek közé az övezetek közé tartozik a Vaskapu, Avas, a Dacia Felix dák-római maradványai, az északnyugat-olténiai barlangok és kolostorok, a voineasai és Fogaras vidéki új üdülőhelyek.

Mindezek a tervek közvetlenül hozzájárulnak majd Románia élenjáró helyzetének megszilárdításához nemzetközi turisztikai téren, turisztikai iparunk tökéletesítéséhez, hatékonyságának növeléséhez.

GH. BRĂTESCU

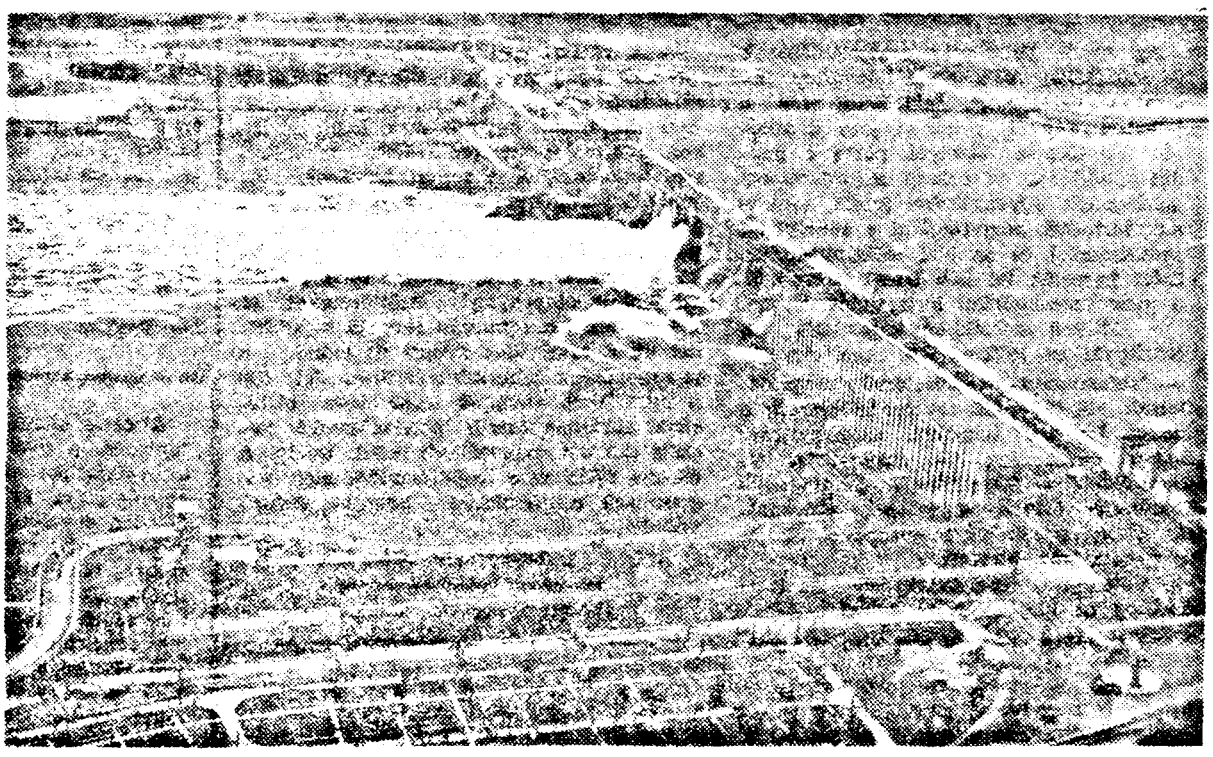

A vaskapui hidroenergetikai és hajózási rendszer maga és a környező vidék is egyike hazánk nagy vonzerejű turisztikai látványosságainak, melyek kétségtelenül évről évre egyre több belés külföldi turistát vonzanak majd.

SPORT

Világbajnokságot nyert a román főiskolás kézilabda-válogatott

Siker koronázta a román sportolók 1973. évi első szereplését. A malmöi Baltikchalle teremben hazánk férfi főiskolás kézilabda-válogatottja megnyerte a főiskolás válogatottak világbajnokságát. A döntőben a román csapat drámai küzdelem után 19:18 arányban legyőzte a Szovjetunió csapatát. A szünetben a román diákok vezettek 9:8 arányban. A szabályos játékidő lejárta után az eredmény 15:15 arányú döntetlen volt, s így hosszabbításra került sor. A hosszabbításban 16:16 volt az eredmény, s ezért újabb hosszabbításra került sor. A második hosszabbítás 18:18 arányú döntetlennel ért véget. Ezután a játékvezető által feldobott labdával a szovjet kézilabdázók ellentámadásba lendültek, de Penu szenzációsan védett. Ezt követően a román játékosok támadtak, s Birtalan védhetetlenül vágta az ellenfél hálójába a labdát.

A nagyszámú közönség többször is megtapsolta a győztes román diákválogatottat, amely először nyeri meg a főiskolások kézilabda-világbajnokságát. A kiváló formában lévő román válogatott a bajnokság során legyőzte Dániát, Olaszországot, Lengyelországot, Csehszlovákiát és Jugoszláviát, végül pedig a Szovjetunió diákválogatottját.

Sakk

A Tunisz Nagydíjáért kiírt nemzetközi sakkverseny befejeződött. Az első helyre Ciocîltea (Románia), Parma (Jugoszlávia) és Bekadhi (Tunézia) került egyenként 4,5 ponttal. Utánuk következik Medina (Spanyolország) Rossolino (Franciaország) és Pidevszki (Bulgária) 4—4 ponttal.

Gratulálunk!

(Folytatás az I. oldalról)

A versenyek nagy eredményei, hogy nyertesei nemcsak a díjazottak, hanem mindazok, akik önmagukat túlszárnyalták és többet tettek, mint annakelőtte. Elmondhatjuk, hogy megyénk mind a hét városa és 67 községe, melyekben több mint 160 millió lej értékű megtakarítást értek el az elmúlt esztendőben hazafias munka révén — tulajdonképpen nyertesnek tekinthető. A megyei értékelő bizottság községeink közül külön kiemelte és díjazta Beliut (I. díj), Csermőt (II. díj) és Berzovát (III. díj); melyek elsők között elsőkként mutattak példát a jó gazdaszellemről. Mindannyiuknak gratulál és további eredményes munkát kíván a Vörös Lobogó.

Papírok harca a „Tejúton"

Nem vagyok csillagász, de azt tudom, hogy felmérhetetlenek a távolságok a csillagászatban. Azt is sejtem, hogy nem kivétel ez alól a Tejút sem. De hogy mily hosszú lehet és hogy ez sem egy nyugodalmas hely, arról csak nemrég győződtem meg. Szemtanúja lehettem ugyanis a papírok harcának a „Tejúton", a védőitalként használt tejnek az útján, a Libertatea gyárban.

A dolog úgy kezdődött, hogy még november elején panaszlevelet kaptunk a Libertatea gyárból, melyben a vállalat munkásai azt nehezményezték: olykor nem kapják meg a törvényesen előírt védőitalt, a tejet.

Nos, elindultunk ezen a „Tejúton", hogy fényt derítsünk az okokra és — ha lehetséges — hozzájáruljunk a helyzet javulásához. Mi is „papírharccal" kezdtük. Átiratot küldtünk (november 11-én) mind a Libertatea vállalat, mind pedig az Alimentara HKSZ vezetőségéhez, melyben kértük: vizsgálják meg és — természetesen — orvosolják a hibát. Jött is válasz bőven (három sűrűn gépelt oldalon), késedelem nélkül a gyártól. A kimerítő, részletes válaszból — s nem utolsó sorban a 11 mellékletből — kiderült, hogy a „Tejúton" már rég, pontosan 1969 júliusa óta tart a harc. Nem akarjuk untatni az olvasót a sok átirat pontos másolatával, csak a legutóbbiakat idézzük, kivonatosan.

...1972 november 4-én, reggel fél 9-kor jelentkezett a gyár autója és megbízottja az Alimentara nagyraktárnál, de

Egy levél nyomában

nem kapott egyetlen liter tejet sem. És még egy ilyen jegyzőkönyv készült 1972 november 18-án...

A Libertatea gyár hozzánk küldött részletes válaszából kiderült, hogy 1972-ben nem kevesebb mint 9 ilyen „eset" fordult elő, s ezeken kívül még számtalanszor megtörtént, hogy a szükségesnél kevesebb tejet kaptak. A vállalat és az Arad Megyei Kereskedelmi Igazgatóság kérésére, illetve utasítására sem javult a helyzet. És nem vontak senkit sem felelősségre. Ezzel szemben „siettek" a büntetéssel, amikor erre ürügyet találtak. Ez pedig 1971 június 30-án történt. Aznap ugyanis a gyár egyetlen gépkocsival rendelkezett, de az is defektes volt. Értesítették hát az Alimentara raktárát: adják át az aznapi tejmennyiséget másnak. Ám nem így jártak el, hanem hagyták megromlani a tejet (286 litert!), de a gyártól megkövetelték az ellenértékét. Az indoklás: későn, reggel 8 óra után jött az értesítés.

Tehát a „Tejúton" folytatott papírcsata során az Alimentara számtalanszor vétett a rendelkezésekkel szemben, amiért senkit sem vontak felelősségre, viszont, amikor egyetlen esetben, a gyár — objektív okok miatt — nem vette át a tejet, azonnal „titöttek" egyet rajtuk.

Nos, mielőtt befejezném „tejúti" beszámolómat, szólnom kell az Alimentara HKSZ-től (egyhónapos késéssel!) érkezett válaszáról is. Nemcsak, hogy nem ismerik el a hibát, hanem — ezt vonhatjuk le tanulságként soraikból — egyetlen szóval sem ígérik, hogy a jövőben változni fog a helyzet.

Tudjuk, nincs írott törvény arra vonatkozóan, hogy a nagyfogyasztók, így a vállalatok számára is elsődlegesen kell biztosítani a lekötött tejmennyiséget. Ám nem hallgathatjuk el azt, hogy munkavédelmi törvényeink biztosítják az egészségre ártalmas körülmények között dolgozók számára a védőitalt. De miként tegyék a gyakorlatba ezt a törvényt, ha a szállító — ez esetben az Alimentara HKSZ — nem biztosítja rendszeresen a szükséges tejmennyiséget?! Annak ellenére sem, hogy erre többször is utasítást kapott — éppen a fenti szempontok alapján — az Arad Megyei Kereskedelmi Igazgatóságtól. Véleményünk szerint az Alimentara HKSZ-nek revidiálnia kell magatartását. Éppen ezért a kérdést az Arad Megyei Kereskedelmi Felügyelőség figyelmébe ajánljuk. Jó lenne, ha a vállalatokkal — így a Libertatea gyárral is — pontosan és írásban meghatároznák: hány óráig jelentkezhetnek naponta a tejért és a vállalatok igyekezzenek tiszteletben tartani a terminust. Papírok küldözgetése helyett azt ajánljuk: üljenek össze az illetékesek s keressék meg a közös nevezőt ez ügyben.

SZABÓ JÁNOS

EXPORT = MINŐSÉG, VERSENYKÉPESSÉG

Párizsi vendégszereplés

Nehéz vizsgára készülnek a bútorgyáriak. Januárban nyílik meg Párizsban az első nemzetközi bútorvásár, s az aradiak a rendkívül igényes és hozzáértő francia bútoripari szakértők és természetesen a megrendelők tetszését kell hogy kivívják.

A párizsi szereplés külön érdekessége, hogy a bemutatásra kerülő bútorok is francia — Régence, és XVI. Lajos — stílusúak.

Elképzelhető ezek után, hogy a tervezők, Ţăranu Romeo és Tuzson András mérnökök, Waas László technikus, valamint a kivitelezési munkálatokat tervező Marinescu Ioan technológus mérnök, tehetségük és tudásuk legjavát adták be ebbe a munkába.

A stílus, az anyagok, a megmunkálás módjának kiválasztása nemcsupán az öncélú szépséget, hanem a termékek versenyképességét is szolgálták. A nemzetközi bútorpiac igényeinek alapos felmérése alapján esett a választás a francia iparművészet stílus- és formahagyományainak felújítására. A felújítás szót nem véletlenül használtuk. Az aradiak nem szorítkoztak egy-egy bútorstílus utánzására, hanem a formakészlet lényegi elemeit használták fel, szem előtt tartva úgyanakkor a funkcionalitást, a használhatóságot.

A párizsi bemutatkozás — s őszintén reméljük, a siker — érdemeiben a műbútor-asztalos részleg dolgozói is osztoznak majd.

A bútorgyártás aradi tradicióira büszke mesterek nemcsak a francia stílusú hálóés dolgozószobákat, de a spanyol reneszánsz légkörét idéző nemesformájú ebédlőgarnitúrát is rekord idő alatt készítették el, s remélik, hogy ezek a kiállításon szereplő román bútorok legszebb darabjai közé tartoznak majd.

Olvasóink az itt közölt fénykép alapján is meggyőződhetnek arról, hogy a mintadarabok kivitelezése kifogástalan, Leichnam János gépi asztalos, Kényi Sándor, Macovei Alexandru faszobrászok, Kolman Kálmán és Matusinka István asztalosok munkáját nemcsak részlegvezető mesterük, Noghiu Ilie dicséri, de megirigyelhetnék a legrégibb francia és spanyol mesterek is.

Miután megcsodáltuk az aradi bútorgyár kiállításra szánt termékeit, nyugodtan elmondhatjuk: előreláthatólag sikernek örvendenek majd a nemzetközi seregszemlén és alighanem rendelésekben sem lesz hiány, hiszen ilyen termékeket Európában csak igen kevés cég képes előállítani. Magas iparművészeti színvonaluk, versenyképességük a nemzetközi kereskedelemben azt igazolja, hogy a piackutatás eredményének felhasználása, a magas színvonalon feldolgozott termékek exportja a termelés gazdasági hatékonysága növelésének egyik legcélravezetőbb útja.

Az aradi műbútor-asztalosok párizsi „vendégszereplésének" eseményeire lapunk a későbbiekben visszatér.

PÎRVU MIHAI,
bútorgyári technikus levele nyomán

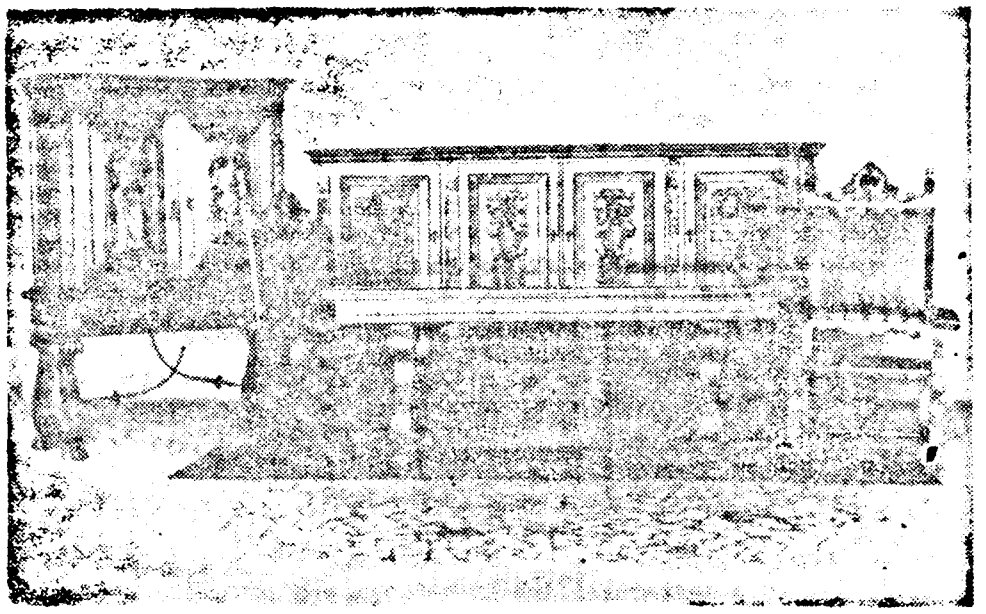

Ez a remekbekészült spanyol reneszánsz stílusú ebédlő-garnitúra is dicséri az aradi mesterek ügyességét.

Egyik riportalanyom a multkoriban arról beszélt, hogy bevonták a munkahelyén folyó fejlesztési munkálatok tervezésébe. Ezen egy kicsit meghökkentem, mert az illető nem valami magas beosztású vezető, hanem közvetlenül a termelésben dolgozó technikus. A meghökkenésem csak egy pillanatig tartott, aztán eszembe jutott, hogy az én technikus barátom már évtizedeket töltött a szakmában és a gépek optimális elhelyezésére akkor is tudna tanácsot adni, ha legmélyebb álmából riasztanák fel.

Év eleje táján, az üzemekben járva egyre több helyütt hallom: az idén ennek meg ennek a munkahelynek a tudományos átszervezését hajtjuk majd végre.

Igen, 1973 a minőség esztendeje, az idén a jobb munka minden lehetőségét fel kell térképeznünk, szüntelenül javítanunk kell a termelőmunka hatékonyságát. Ennek egyik útja éppen a tudományos munkaszervezés.

Irodai dekoráció

Csakhogy a munkaszervezést is szervezni kell ám! Mert ha nem... De beszéljen helyettem Mercea Gheorghe, a Vagongyár szállítási osztályának vezetője.

— Nézze csak, az iroda falán igen szépen kimunkált organogrammát lát. Az üzemen belüli szállítás megszervezését hivatott elősegíteni, kidolgozása sok órai megfeszített intellektuális munkát követelt. A javasolt optimalizált megoldások elméletileg helyesnek látszottak, a gyakorlatban azonban sok és lényeges korrekciót igényeltek.

És sorolni kezdte, hol nem illeszkedett a valóságba az iróasztal mellett kidolgozott elképzelés. Amit mondott, lényegében belső üzemi ügy volt, de a levont következtetés, úgy éreztem, általános érvényű.

— Az a véleményem: egy adott munkahely tudományos megszervezésébe feltétlenül be kell vonni azokat, akik a megtervezett intézkedéseket végrehajtják. Ha másért nem, hát azon egyszerű oknál fogva, hogy a legjobb elméleti megoldás sem ér egy fabatkát sem, ha gyakorlatilag megvalósíthatatlan.

Egyszerű tanács — csaknem banális tapasztalatokat tükröz — mégis gyakorta előfordul, hogy a nagy szervezési lázban, valahol szem elől tévesztik. Pedig, ha valóban emelni kívánjuk munkánk hatékonyságát, ilyen hibát nem követhetünk el. Máskülönben könnyen előfordul, hogy a nagy ügygyel-bajjal, széles körű tudományos apparátussal elkészített organogramma csupán dekorációs elem lesz egy iroda falán s a porral együtt lepi be a feledés. Ezért meg tényleg kár lenne.

T. GY.

Műszaki újdonságok

A tîrgovişteI kőolajipari gépgyár a Kőolajipari Tervező és -Kutatóintézet tervrajzai alapján megkezdte az FA—20 hidraulikus fúrófelszerelés sorozatgyártását. A felszerelés normális talajban 1300 méterig fúr le.

Itt gyártják a gépkocsiszállítású SG—150-es geológiai fúrófelszerelést is, méghozzá három változatban: egy mozgó és két álló változatban. A mozgó SG—150-et a gépkocsi motorja hajtja, az állókat, amelyeket föld alatti tárnákban használnak, villanymotor hajtja.

★

A nagybányai bányaipari gépgyár szakemberei új mozgó berendezést állítottak elő a színesfémek előkészítéséhez a Bánya-, Kőolajipari és Geológiai Minisztérium szakembereinek terve alapján. A komplex berendezés egyszerre négy főműveletet végez: zúz, őröl, flotál és szűr. A berendezésnek van pótkocsira szerelt víz- és vegyszertartálya, áramtelepe. Az új berendezést az elszigetelt helyeken és kevés tartalékkal rendelkező vidékeken kitermelt színesfémek előkészítéséhez használják, ahol túl költséges volna klasszikus flotáló berendezések építése, s nem volna rentábilis az ásványok szállítása sem.

A berendezés nagy érdeklődést keltett román és külföldi szakemberek körében. A napokban már el is küldtek egy ilyen berendezést Kenyába, s hamarosan chilei megrendelőknek is szállítanak belőle.

★

Az újév első napjaiban három új termék sorozatgyártását kezdték meg a nagyváradi szállításialkatrész-gyár szakemberei Dacia—1300 személygépkocsik számára. A nagyváradi üzem munkakollektívája még januárban megkezdi a Roman típusú tehergépkocsihoz szükséges számos alkatrész gyártását, s már véglegesítette e korszerű gépkocsi gyártásához szükséges 18 termék gyártástechnológiáját.

(Agerpres)

Versenyképes áruk öt kontinensen

(Folytatás az I. oldalról)

— Miben rejlik a szintetikus anyagok exportálásának jelentősége?

— A hatékony külkereskedelmi tevékenység egyik alapfeltétele, hogy olyan cikkekkel jelentkezzen a világpiacon, amelyek minél több társadalmi munkát sűrítenek magukba. Ezáltal érhető el a magasabb átlagár. Konkrétan: minél több szintetikus anyagból előállított cikket kell szállítani külföldre. Az Aradi Textilgyár idei exporttermelésének éppen ez a jellegzetessége. Legjobb termékeink előbb említett világpiaci térhódítása éppen erre teremt lehetőséget. Az átlagár emelkedésén kívül a hazai vegyipar által előállított szintetikus anyagok révén nőtt a valutabehozatal is. És ez sem másodlagos kérdés.

— Kik legfontosabb külföldi partnereik?

— Talán túlságosan sokat időztünk a szintetikus anyagok világpiaci sikereinél és ez félreértésre adhat okot. Mentségünkre szolgáljon, hogy ez a legfrissebb örömünk. Hagyományos, gyapotfonal-termékeink is eljutottak az évek során a világ szinte minden tájára. Minden kontinensen kerestek és kedveltek szötteseink és a belőlük készült konfekciócikkek. A műszálas anyagok térhódítására századunk rohanó életritmusa jellemző. Az NSZK-ból — első nagy megrendelőnk — hamarosan elterjedtek egész Nyugat-Európában és egyes szocialista országokban is. Sőt, ma már, hogy két exotikumot is említsek, Szingapur, Malaysia is — a tőkés kereskedelem egyik főbb csomópontja — partnereink közé tartozik. Nemcsak konfekciót, hanem az általuk megkedvelt méterárut is nagy tételekben rendelnek. Ebben nagy szerepe volt minden bizonnyal annak is, hogy poliészter anyagú szötteseink 160 mintáját 1 200 színkombinációban bocsátottuk megrendelőink rendelkezésére.

— Az idei termelést milyen arányban szerződték le?

— Az 1973-as exporttermelésből eddig 60 százalékot konkrétan leszerződtünk. Az első negyedévi termelésből 97 százalék értékesítését biztosítottuk már szerződések által. A hiányzó százalékokat azzal magyarázhatjuk, hogy sok vevő megadja a rendelést, de a mintákat és a színkombinációt csak később. Így ezeket nem tekinthetjük egyelőre teljes értékű szerződéseknek. Korábbi tapasztalataink alapján azonban állíthatom, hogy a hiányzó részletkérdések idejében tisztázódni fognak és idei exporttevékenységünkkel tovább növeljük a hazai áruk versenyképességét a világpiacon.

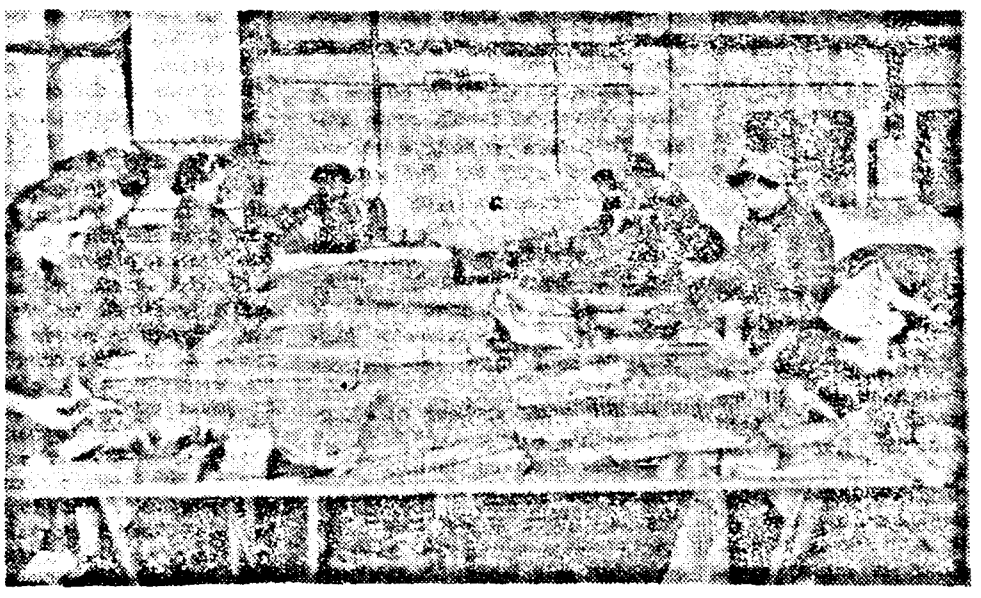

Pillanatkép az UTA gyár befejező részlegéről.

Kultúrotthon avatás

Ma már egy új kultúrotthon átadásának hire nem különösebb szenzáció. Ha nem is mindennapos esemény, szorosan hozzátartozik a hétköznapokhoz, a mai falu felemelkedését szolgáló nagyarányú épitőmunkához, a tömegek kulturális színvonalának állandó fokozását célzó törekvésekhez.

A Beliu községhez tartozó Lunca Teuzului falu új művelődési hajlékának átadása a köztársasági évforduló tiszteletére mégis jelentős eseménynek számit. Az elsősorban a kicsi falu néhányszáz lakosa számára, azoknak, akik az eddiginél nagyobb mértékben részesülhetnek a kultúra jótéteményeiben, az önmüvelés örömeiben. Feljegyzésre méltó adat a falu új történelmében azért is, mert állomása az utóbbi évek itt végbement szüntelen fejlődésének. Hisz nemcsak a nagyon öregek emlékeznek arra, hogy Lunca Teuzului-on valamikor egyetlen tanitó foglalkozott a falu elemistáival, s hogy ezek közül senki sem kerülhetett felsőbb iskolába. Az összehasonlitás kedvéért emlitjük: a kultúrotthon felavatásán bemutatott gazdag ünnepi müsor (irodalmi összeállitás, szavalatok, táncok, népzene) előadásában a termelőszövetkezet fiataljain, a kilenc tanerős általános iskola tanulóin kivül vakációzó főiskolások is közreműködtek. Az utóbbi negyedszázad krónikájához tartozik az is, hogy Lunca Teuzului termelőszövetkezeti parasztjainak gyermekei közül ma már az ország nagy üzemeiben dolgozó szakmunkások, illetve orvosok, mérnökök, tanárok kerültek ki, s szocialista társadalmunk minden feltételt biztosit ennek az uj hagyománynak a folytatásához.

Uj otthont kapott a Lunca Teuzului-i művelődés, a kis falu lelkes mükedvelő gárdája, egész lakossága. Egyemberként járult hozzá öreg és fiatal felépitéséhez, berendezéséhez, s jelkép az, hogy éppen december 30-ra, Köztársaságunk évfordulójára készült el.

j. gy.

Az agitációs művészbrigádok Győzelmi hang versenyének dijazottjai

Eredményt hirdettek a több mint egy évig, 1971 novemberétől az elmúlt év decemberéig tartó versenyben, a megye agitációs művészbrigádjainak nagyszabású vetélkedőjében. Több volt ez a vetélkedősorozat egyszerű versenynél: mozgalommá vált, olyan ösztönzővé, amely több mint háromszorosára, alig 40-ről mintegy 130-ra emelte a megye vállalataiban, intézményeiben, kisipari és mezőgazdasági szövetkezeteiben működő agitációs művészbrigádok számát.

A brigádmüsorok a politikai tömegmunka egyre hatékonyabb eszközeinek bizonyulnak, ösztönző dicsérettel, a hibák kérlelhetetlen kipellengérezésével, művészi formában megfogalmazott politikai agitációval járulnak hozzá a munkában elért eredmények javításához, a tömegek öntudatának, politikai, ideológiai színvonalának emeléséhez.

A falusi, községi kultúrotthonok együttesei elsősorban alkotó módon hasznositják a helyi folklórkincset. de bebizonyosodott a verseny során, hogy folklór vagy esztrád elemek felhasználásával egyaránt lehet nagy közönségsikerű, színvonalas, bátor kiállású, mozgósító brigádmüsorokat összeállitani.

Az egyéves versenyben számos lelkes rendező, szövegkönyvíró, előadó bizonyította tehetségét, áldozatos munkájuk nagymértékben járult hozzá ahhoz, hogy az agitációs művészbrigádok, létjogosultságuk igazolásán túlmenően, szórakoztatva nevelő elhivatottságukat is bizonyitsák és megérdemelt népszerűségre tegyenek szert a közönség soraiban, amelynek szószólói.

A megyei döntő nyomán kihirdették a Győzelmi hang résztvevőinek rangsorát is, négy kategóriában:

KULTUROTTHONOK: 1. Simánd; 2. Birsa; 3. Nagyszintye. Dicséretet kaptak: a şiriai, berzovai és olari-i kultúrotthonok. A legtöbb és legaktivabb agitációs brigáddal rendelkező község Mácsa.

A Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Megyei Szövetsége díját Pleşcuţa község kultúrotthona kapta.

MŰVELŐDÉSI HÁZAK: 1. Chişineu Criş; a második díjat nem osztották ki; 3. Sebes. Dicséretet kapott a kürtösi és Ineu-i művelődési ház.

A legtöbb és legaktivabb agitációs brigáddal Chişineu Criş város rendelkezik.

SZAKSZERVEZETEK: 1. Aradi TAPL klub; 2. Vagongyári klub; 3. Chişineu Criş-i egyesített kórház, UTA klub, Libertatea klub. Dicséretben részesült a Vörös Trikó klub.

KISIPARI SZÖVETKEZETEK: 1. Precizia, (megkapta a kisipari szövetkezetek díját). 2. Artex. 3. Chişineu Criş-i kisipari szövetkezet. Dicséretet kapott a Higiena.

Egyetemi könyvtárak

Az ország 19 egyetemi központjában tanuló diákoknak az idén 742 könyvtár áll rendelkezésükre. A felsőfokú tanintézetekben, a laboratóriumokban és a diákotthonokban működő könyvtárak mintegy 13 millió tudományos művet, irodalmi könyvet, szótárt, atlaszt, időszakonként megjelenő kiadványt tartalmaznak.

E könyvtárak nagy része a szakkönyvek és -folyóiratok cseréje céljából állandó kapcsolatot tart fenn számos külföldi kulturális, tudományos és oktatási intézménnyel. A bukaresti, kolozsvári és iaşi-i egyetemi könyvtárak például összesen 3250 külföldi partnerrel folytatnak cserét. A Iaşi-i Politechnikai Intézet könyvtára 75 országgal, a marosvásárhelyi Orvosi Intézet könyvtára 26 országgal, a Brassói Egyetem könyvtára pedig 54 országgal tart fenn együttműködési kapcsolatot.

A bukaresti, kolozsvári és iaşi-i központi egyetemi könyvtár, valamint a temesvári és craiovai egyetemi könyvtár a múlt évben e cserék keretében több mint 1000 kurzust, kézikönyvet, tankönyvet és irodalmi művet kapott a Kinai NK-ból, az NDK-ból, az USA-ból.

Előzetes filmkockák

A Bucureşti stúdió 1972-es alkotása szerepel a Dacia mozi jövő heti műsorán. Egy két évvel ezelőtt, nagy vonalakban a film történetéhez hasonlóan lejátszódó mentési munkálatból ihletődött a **Robbanás** szövegkönyvírója. A galaci kikötőben egy robbanásveszély miatt elhagyott hajót fedez fel a járőr. A veszély óriási, az egész kikötőre, városra kiterjed. Életüket kockáztatják azok az egyszerű emberek, akiket nem mindennapi tettük, áldozatvállalásuk hőssé avat.

Mircea Drăgan rendező kiváló szereplógárdával dolgozott a Robbanásban. Elég, ha csak Radu Beligan, Gheorghe Dinică, Toma Caragiu, Dem. Rădulescu, Jean Constantin, Colea Răutu, Draga Olteanu, Florin Piersic nevét emlitjük.

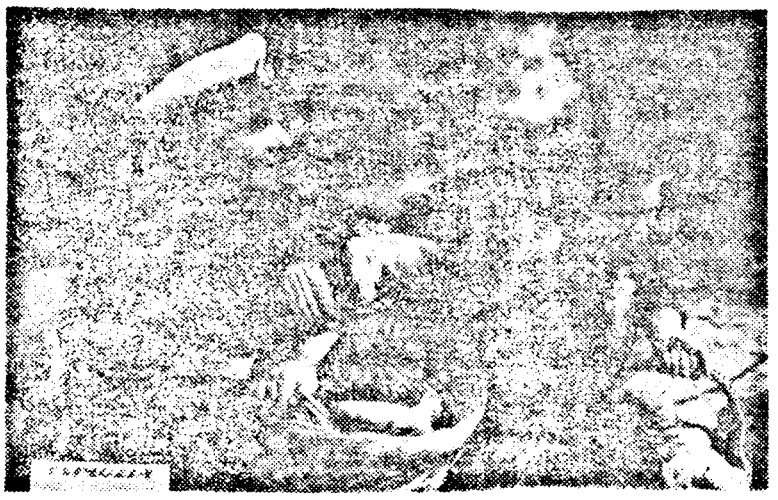

Régi ötletre épül Keleti Márton zenés kémtörténetének cselekménye. Hasonló külsejű, különböző tartalmú aktatáskákat cserélnek el véletlenül, amiből aztán jóhumorú, izgalmas, másfélórás színes film kerekedik ki. A Fuss, hogy utolérhessenek című magyar film főszerepében a nemrég elhunyt Pécsi Sándort láthatjuk, mellette Bodrogi Gyulát, Páger Antalt Somogyvári Rudolfot, Huszti Pétert, Bárdi Györgyöt, Zalatnay Saroltát.

A jövő héten vetitik a Studió moziban.

Egy ilyen vidám kanarét

bizony, kutyául nehéz megcsinálni. Nagy a konkurrencia: a tévé meg a rádió. Jön a showdömping, minden valamire való világsztár a maga mutogatására filmet készit. Kéz kezet mos alapon egy-két világsztár kollegáját is meghivja, hogy á-muljunk. Annyit csodálkozünk, hogy már beleununk. Unos-untalan valami újra vágyunk. És jönnek nagybátran a temesvári fiatal és fiatalszivű színészek és hagyományos szilveszteri kabarémüsort hoznak a régi jó Szemerével és Nemerével, meg táncdal számokkal és nagyon lapos konferanszival. Ha nagyon okvetetlenkedni akarnánk, azt is hozzáfűzhetnénk, hogy kutyául nehéz fiatal színésznek is lenni. Valósággal vállukra nehezedik egy ilyen vidám müsor minden terhe. Bár mi még az iskolában úgy tanultuk, hogy a fiatalság önmagában csekély érdem s úgy lesz való értékké, ha saját igényességmércéjüket fejük búbjáig emelik. Legalább. Aminek pozitiv példáira ezúton is hivatkozhatunk Zsizsik Margit, Kiss Erzsébet, Szélyes Imre és Vértes József esetében. Krizsán András és Kőfalvy István leporolt, szakállas jelenetei a közönségnek tetszettek. Talán a kabaré nekünk is, ha Szilveszter éjszakáján nézzük, néhány pohár pezsgő előmelegités után!

(m. i.)

★

A Temesvári Állami Magyar Szinház együttese január 12-én, pénteken este, fél 8 órakor az aradi szinházban ismét bemutatja a Nem csak fiataloknak! című kabarémüsort.

Maros menti lakodalom, az Arad Municipiumi Művelődési Ház együttesének előadásában.

Tiszta szívből dalolni

(Folytatás az I. oldalról)

— Akkor ismerkedtem meg a feleségemmel. Az agitációs művészbrigád tagja volt... Dehát tetszik ismerni. — S fényképeket vesz elő. Büszkén mutatja a feleségét és... a kislányát, aki apja s anyja nyomdokaiban jár. Jobb felvétel nem is készülhetett volna róla: népi viseletben énekel!

— Ebben a gyárban nagyon sok a fiatal. Mondja: miért nem olyan pezsgő ma is a mükedvelő mozgalom?

— Nézze, azok más idők voltak. Akkor elegendő volt az erő és a lelkesedés. Napjainkban több kell. A modern termelés követelményeivel lépést tartani nem könnyü dolog. Most a fiatalok elfoglaltabbak. Tanulnak, továbbképzik magukat. A tömegkultúra tartalmi és formai megújitásának módozatait kialakitani sem egyszerü. Az nyilvánvaló, hogy a tévé és a rádió izlésnevelő, összehasonlitásra alkalmat kináló korszakában a mükedvelő tevékenységnek is magasabbra kell emelni a mércéjét. A művészet csak akkor hat, ha igényt elégit ki.

— Dehát Ön, Ţigan Cornel elvtárs, a példa rá, hogy eszébe se jut abbahagynil

— Igen, de én is tanultam. A Népi Művészeti Iskola canto szakán Zahu Ioan tanitványa voltam. Igaz, hogy csak két évet végeztem, mert tudja, nagyon sok feladatot kaptam. Akkor még a gyári pártbizottság bürójának tagja, a szerszámmühely szakszervezeti bizottságának elnöke is voltam. Most más feladatot kaptam. De az éneklést sem akarom abbahagyni még.

— Mit szólt ezekhez az elfoglaltságaihoz a felesége?

— Megoldottam! Tudnillik a művelődési ház Emil Monţia kamarakórusában is énekeltem a Dal a hazának országos verseny második szakaszáig. Megemlitettem aztán Gheorghe Flueraş tanárnak, a kórusvezetőnek, hogy a feleségemnek nagyon szép a hangja. Kipróbálta s megfelelt. Mariska most nagyon boldog, mert elvitték a napfényes Itáliába is. S amint tudja, nem jártak künn hiába, díjat is nyertek a Seghizzi fesztiválon, Goriziában. Hát igy rendeztem el a helycserét — családi alapon.

Mondják, a szerszámmühely technikusának dalból van a lelke. Ami azt jelenti, hogy meleg baritonjával átlényegiti a zöld levél rezdülését, a csipkeverő szőke Maros fodrán megcsillanó ezüstös holdsugarat, a távoli havasi kürt üzenetét, a forrás csobogó nosztalgiáját, a madárdalos erdő friss illatát, az arany búzaföld aratóinak kedvét — dalába. Nótáival a román ősök vágyait, szabadságszeretetét, napjaink érzésvilágát az előadóterembe tudja varázsolni. Igaz, kicsit félszeg és szerény, mert nagyon tiszteli az embereket s művészetét, a vox hümana emberségét nem egy sztár önmutogatásaként fogja fel. Kedvét meg akarja osztani, hogy vele örvendjenek az élet, a természet, a haza szépségében, a román népi muzsika páratlan varázsában. Előadói stilusa éppen ezért egyszerü, mint maga a dal, melyet neki Uiuiu Teodor vagy Ion Florea mester a megye gazdagon termő nótaláitól hozott. Belülről fakadó átéléssel csenditi meg a kezdő természeti képet, majd tovább szövi a dal mondanivalóját, ahogy sima tóba hulló kő gyürüzi a hullámokat. Dalának árama parthoz ér, a hallgatóság lelkébe, mert éneke viztükrében látszik az égbolt. Hogy ha bús a nóta, az beborul, s ha vidám, hát kiderül. Repertoárja a népdal müfajaiban gazdag: a közös gazdálkodás előnyét, napjaink falusi életének értelmét népszerüsitő uj folklór s a régi: az édes-bús dojna, szerelmes románc vagy a ház oldalának kirugására csábitó ropogós frisses, melyhez nyomatékul kurjongatni sem szégyen, sőt. S ha kedvével csorditig telik a pohár, és a talp alá valót a muzsikusok is úgy citrázzák, hogy nem tud tétlenül maradni a kéz sem, Ţigan Cornel kicsit restellkedve köszönt meg a tapsot. Ilyenkor úgy érzi, a tiszta égbolt alatt nincs egyedül.

arad megyei

DE MEGUNTAM...

Az elsőnek kicsi vagyok, az a baj,
A másiknak csalfa vagyok, az a baj,
Harmadiknak, mer' a szemem könnyezik,
Negyediknek kacsintásom nem tetszik,
Ötödiknek, hogy ilyen későn jöttem,
Hatodiknak, mer' nem paripán jöttem,
Hetediknek, hogy ilyenkor itt vagyok,
Nyolcadiknak, hogy nagy gazember vagyok,
Kilencedik, hogy édesapám nincsen,
Tizediknek, mer' édesanyám sincsen,
Tizenegyediket anyja nem adja,
Tizenkettedik nem jön hozzám soha.

„Nem megyek én zsirosnyakú paraszthoz,
Nem verem én egy után se a markot,
Inkább megyek szegény szabólegényhez,
Aki mellett őnagysága lehetek".

Talpai Sándorné 64 éves, Molnár Mihályné 40 éves, Majlát, 1971.

Találós kérdések

1. A tarka lótól mért nem vesznek vámot?
(Mert a gazdájától vesznek)

2. Elől megyen hat bak,
Utána megy hat pap.
Bakot hat pap bottal üti,
Hat a hatot hattal üti,
Hányat ütött hát?
(36-ot)

3. Ha megszegik egész, ha nem szegik, fél.
(Zsupfedél)

4. Hány ár a kisperegi határ?
(Értsd: „hat ár." — Hat ár Kisperegen is hat ár.)

5. Három öreg, hat malac,
Kilenc disznó, mennyi az?
(81)

6. Hegyen hó,
Völgyben tó,
S harminckettőből egy se jó.
(Öregember fején.)

7. Láttál-e már kenderből tornyot?
(Igen, mikor benne álltam.)

8. Miért viszi a kutya a csontot a szájában?
(Mert nincs tarisznyája.)

Kispereg, 1958; Nagyiratos, 1970; Pécska, 1958; Németszentpéter, 1960.

Helyi jellegű szólások

1. Elveszett, mint Jancsovics.

Olyankor mondják, ha valaki eltéved, vagy ha valakit társai útközben, munkahelyen stb. szem elől tévesztenek.

A néhai Jancsovics Károly tanító nevéhez fűződik, aki az idősebbek emlékezete szerint a századforduló éveiben volt javakorabeli férfi.

„Jancsovics tanítót Tóth Lajos bácsi Aradra vitte kocsival. A tanító az úton elszungyikált, oszt leesett a kocsiról. De hiába kiabált Lajos bácsi után, mert nagyot hallott, s így csak jó sokára vette észre, hogy a tanító úr elveszett".

Szederhát, 1969.

2. Este örömmel,
Reggel körömmel.

Értelme: aki az esti mosogatást elhalasztja, annak reggel már a körmével kell lekaparni a mosatlan edényről a rászáradt ételmaradékot.

Pécska, 1970.

LAKODALMI KURJANTÁSOK

A tornyai széles árok,
Át vénülnek meg a lányok;
Mentül szélesebb az árok,
Annál vénebbek a lányok!

A vőlegény kipett-kopott,
Az éjszaka libát lopott!

Kisvarnyasra megyünk lányé',
Kapunk ott egy kévé' száré',
Kéve száré, hat krajcáré',
Meg egy deci pálinkáje'!

A vőlegény bajuszát,
Letaposták a libák!

Aki kinéz az ablakon,
Szőrtarisznya üsse nyakon!

Szomszédunkban nincsen kutya,
Mert elvitték a lagziba!

Réz tepsibe sül a görbe,
A vőlegény jaj, de görbe!

Alacsony ház, füstös kémény,
Sokat itt hált a vőlegény!

Három tányér túróslepény,
Pityu, te már nem vagy legény!
Levendula megágasult,
Tarna Terka megpárosult,
Sok szép legény járt utána,
Szabó Pista lett a párja!

Elszaladt a sánta nyúl,
Fogja meg a násznagyúr!

Aki kiáll az utcára, menjen be,
Házasítsa meg a fiát, azt nézze!

Pécska, 1958; Nagyvarjas, 1958; Szentpál, 1970.

Az aradi híres lányok

Az aradi híres lányok,
Hej, de tyü-tyü-tyü,
Mind a kendergyárba járnak,
Hej, de tyü-tyü-tyü!

Harminc karajcár a napszám,
Hej, de tyü-tyü-tyü,
Körül fordros az én szoknyám,
Hej, de tyü-tyü-tyü!

Kirch János 63 éves, Arad, 1960.

Anyám, édesanyám

— Anyám, édsanyám,
Elleslett a csizsmám.
Elleslett a csizsmám,
Ki varrja meg immá'?

— Lányom, édes lányom,
Nem kell csizsma nyáron.
Járhatsz immá' bátran
Leányból csizsmában.

Tóth Ágnes 80 éves, Pécska, 1960.

Közmondások, szólások

Az ajándék megvakítja a bírót.
Bizonytalan, mint a kutya vacsorája.
Hiába fürdik a csóka,
Nem lesz abból galambocska.
Ki tudja, melyik tehén ki ökre?
Merész katona mellett a félénk is vitéz.
Nagyobbat tojik a tyúkja, mint másnak a lúdja.
Pécska, Nagylak, Pankota, Tornya

A MEGCSALT FÉRJ

– VIGBALLADA –

Néz az asszony ide-oda:
„Hol van itt a nyerges ló?
A tehenemet kötötte ki
Julcsa szolgáló!

„Tehenemen fényes nyerget, fényes szíjat
Ó, ki látott már,
Amióta a magas ég
És világ fentáll?!

„Édes-kedves feleségem..."
„Mi a bajod angyalom?"
„Mit keres itt a köpönyeg
Az én ágyamon?"

Néz az asszony ide-oda:
„Hol van itt a köpönyeg?
Ágyteritőm penészedett,
Azt tettem oda!"

„Ágyteritőn fényes gombot
Ó, ki látott már,
Amióta a magas ég
És világ fentáll?!"

„Édes-kedves feleségem..."
„Mi a bajod angyalom?"
„Mit keres itt a fényes kard
Az asztalamon?"

Néz az asszony ide-oda:
„Hol van itt a fényes kard?
Pecsenyesütő vasakot
Raktam én oda!"

„Pecsenyesütő vasakon fényes szíjat
Ó, ki látott már,
Amióta a magos ég
És világ föntáll?!"

„Édes-kedves feleségem..."
„Mi a bajod angyalom?"
„Mit keres itt a katona
Az én ágyamon?"

Néz az asszony ide s tova:
„Hol van itt a katona?
(A) szolgálómat hideg rázta,
Az feküdt oda!"

„Szolgálónak veres bajuszt, veres szakállt
Ó, ki látott már,
Amióta a magas ég
És világ föntáll?!"

„Édes-kedves feleségem..."
„Mi a bajod, angyalom?"
„Bál lesz nálunk még ma este,
Ha én akarom!"

Néz az asszony ide-oda:
„Jaj, énnékem az a bál!"
„Csülkös kötél, bunkós bot az
Ajtó megett vár!"

Jackó János 69 éves, Pécska, 1970.

Saját gyűjtéséből közli:
APÁCAI BOLONI SÁNDOR

(Zenei lejegyzés:
GULÁCSI ZOLTÁN)

De nem ám!

András gazdának dolga akadt az egyik távolabbi faluban. Az utcán szembetalálkozott Péter bátyával, akivel együtt katonáskodott. Rég nem látták egymást, hát örvendeztek. Péter bátya helybéli volt, s gondolta, úgy lenne jó, ha megtisztelné az ő régi komáját valahogyan. Meghívta hát ebédre legyen a vendége András gazda.

Péter bátya özvegy ember volt, s asszony helyett egy szegény cselédlányt tartott a háznál. Ahogy hazaért, a két legszebb csirkét vágatta le, hogy a pajtásának jó ebédje legyen. Aztán meg vette a kést, s kiment, hogy jól megköszörülje. Hadd vágjon jól az ebédnél.

A leány közben szép pirosra sütötte a csirkéket. Ahogy sütötte-nézegette, nagyon megkívánta. Elkezdte kóstolgatni a ropogósra sült részeket. Addig-addig, hogy az egyiket egészen elkóstolgatta. Meg is ijedt, hogy most mi lesz.

Éppen ekkor érkezett meg a vendég, s kérdi is, hogy hol a gazda.

A leány gondolt egyet, s azt mondja:

— Hát nem látja kend? Amott köszörüli a kését. Amióta a feleségе meghalt, minden vendégének levágja az egyik fülit. Most éppen kenden van a sor.

András gazda ijedten néz ki az ablakon, s hát látja, hogy a komája éppen indul a késsel belé. Nem is várt tovább, kiugrott az ajtón, s ész nélkül elszaladt.

Eközben a leány a megmaradt csirkét is eldugta. Bejön Péter bátya a jó ételre köszörült késsel, hogy fölvágja a pirosra sült csirkéket s kérdi, hogy hol vannak.

— A vendég vitte el, ott szalad vele, hogy maga egye meg.

Péter bátya is ki, s rohant a vendég után, mert biztosra vette, hogy az ördög szállotta meg annak a lelkét, hogy így elszaladt a csirkékkel. Mikor látta, hogy nem érheti utól, hát kiabálni kezdett:

— Állj meg, András koma, legalább az egyiket add ide!

De András koma erre még jobban nekiiramodott, mert azt hitte, hogy amaz legalább az egyik fülit szeretné levágni.

Így aztán csak úgy szaladtában kiáltotta:

— Nem én, egyiket sem! De nem ám!

Boldis Mihály 68 éves, Tornya, 1963.

tréfás népköltészet

1973. január 7.

Vasárnap

Napkelte 7.51. napnyugta 16.52 órakor. Az évből eltelt 7 nap, hátra van még 358.

- 1872-ben született Octav Băncilă, festőművész.
- 1881-ben született Ion Minulescu, költő.
- 1897-ben született Ionel Teodoreanu, író.
- 1933 január 8-án alakult meg Déván Dr. Petru Groza vezetésével az Ekés Front, a dolgozó parasztság demokratikus szervezete.

„Társam, kezet nyújtok néked,
Több jóságot, mint pénzt kínálok!
Papolásnál s törvénynél előbb
magamat:
Te is nekem adod magad? Velem
tartassz?
Együtt maradunk ameddig élünk?"

Nem ilyen csodálatosan szépveretű verssorokban, mint Walt Whitman, de bizonyára valamennyien, akik a házasság útjára léptünk, a döntő percekben próbáltuk szavakba önteni, rendezni kavargó érzéseinket: hogyan is lesz ezután? Hisz most már ketten egyek lettünk. Egyek a gondolataink, terveink, vágyaink. Hosszú út áll előttünk, tele az öröm gyönyörű virágaival, de számolnunk kell a tövisekkel, a buktatókkal is.

Ha nem engedjük el egymás kezét, ha megértéssel, türelemmel, nagy nagy szeretettel állunk mindig egymás mellett — a legnehezebb helyzetekben is — akkor leküzdjük a válságot, érzéseinkben megerősödve folytatjuk tovább az utat. Együtt!

A municipiumi néptanács házasságkötő termében különösen ünnepélyes a hangulat. Az új esztendő, az 1973-as év első házasságkötését celebrálják. Az ifjú pár: Lazar Mihai 24 esztendős, a Vagongyár lakatosa és Muscă Ana 20 éves (lesz), az Arta Crișana kisipari szövetkezet szövőnője. Idén ők mondták ki első ízben a boldogító igent Aradon. Elindultak kéz a kézben, a hosszú úton.

Azt kívánjuk nekik, s mindazoknak, akik eddig s akik ezután kötnek házasságot, hogy soha ne engedjék el egymás kezét. Maradjanak együtt ameddig élnek. Kísérje őket boldogság, béke, szeretet megértés végig az úton!

Aki sokat kérdez, annak sokat hazudnak.

(Angol közmondás)

Tájékoztató

Szerkesztette
BÁLAJ KATALIN

A Népi Egyetem műsora

Hétfő, január 8. A Kirándulások az országban és külföldön tanfolyam keretében *Floricioiu Alexandru* egyetemi előadótanár (Brassó) a Pamír meghódításáról beszél. Az előadást vetítés kíséri.

Kedd, január 9. A népek, kultúrák, civilizációk tanfolyam keretében sor kerül a vetítéssel egybekötött *A barokk Németországban, Magyarországon, és Erdélyben* című előadás második részére. Előadó *Stache Valentin* tanár.

Szerda, január 10. A kultúra és civilizáció magyar nyelvű tanfolyam hallgatóinak *Ficzay Dénes* tanár beszél *Arad haladó hagyományairól*

Csütörtök, január 11. Filip Manoliu tanár tart vetítéssel kísért előadást *Amszterdam mai élete* címmel.

Péntek, január 12, 17 óra. Az ifjúság és a jelenkor problémái tanfolyam keretében Vitroel Emil szobrász, Doru Șerban és Ovidiu Cornea tanárok részvételével kerül sor *A művészet — az új ember személyisége sokoldalú kibontakozásának kifejezőeszköze* című szümpozionra.

Ügyeletes gyógyszertárak

Ma, reggel 7 órától hétfő reggelig, a 71-es számú gyógyszertár (Avram Iancu tér) tart szolgálatot. Ezenkívül, délelőtt 9—13 óra között nyitva lesz a 105-ös számú patika is (Köztársaság útja 56. szám). Az ingyenes gyógyszerekre jogosultak számára ma, ugyancsak 9—13 óra között, ügyeletet tart a Poliklinika épületében lévő gyógyszertár is.

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Központ jelenti: ma, január 7-én párás idő, napközben felhős égbolttal. Ködszitálás és havaseső lehetséges. Mérsékelt, majd kissé megélénkülő északi, északkeleti szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 6 és mínusz 2, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig mínusz 1 és plusz 3 fok között. Reggel és este helyi ködképződés.

Várható időjárás január 8-án és 9-én: továbbra is változó idő felhős égbolttal. A hőmérséklet az időköz vége felé lassan emelkedik.

Itthon

Tegnap befejeződött az a háromnapos továbbképző tanfolyam, amelyet a Megyei Egészségügyi Igazgatóság szervezett a megye területi kórházainak főasszisztensei, valamint e kórházak gazdasági osztálya vezetőinek számára. A tanfolyam témáját két igen fontos kérdés képezte: a kórházi higiénia, és a fertőzések megelőzése a kórházakban. A magas színvonalú előadásokat hozzáértő szakorvosok tartották.

SZ. V.

Öt perc kikapcsolódás

VÍZSZINTES: 1. A hét egyik napja. 8. Kitűnően futó kutyafajta. 9. Északi aprópénz. 10. Helyrag. 11. Hangtalan inas. 13. Négyértelmű szó. 14. Termel. 16. Takarmány. 18. Sport. 19. Traktor márka. 20. Diplomás. 21. AVI. 23. Hangszer. 25. Korábban.

FÜGGŐLEGES: 1. Ölt. 2. Régi török tiszti rang. 3. Vissza — ás! 4. Fény és... 5. Gyarapszik. 6. Menyasszonyt. 7. Törvényszéki eljárás. 12. Férfinév. 14. Mag nélküli gaz. 15. Azonos a vízszintes 10-el. 16. Az életet elpusztító és megújító istenség a hindu mitológiában. 17. Félsziget. 18. Perzsa uralkodó. 20. Hangszer. 22. Lám. 24. Helyrag.

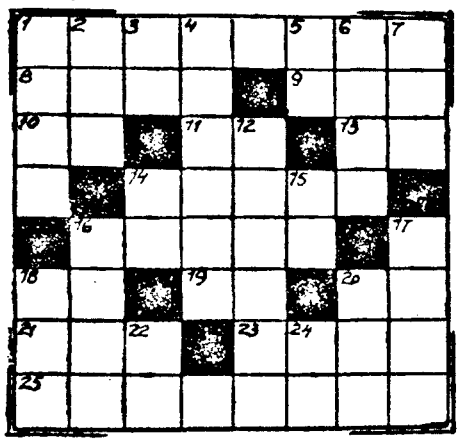

Eredményhirdetés

A decemberi Öt perc kikapcsolódás keresztrejtvény-verseny nyertesei Bán Márta, Györkös Lajos, Hajós Izabella, Kubis Mária, Lázár Emeric.

A könyvjutalmakat a szerkesztőség 21-es szobájában vehetik át január 10-től kezdve, minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 17—19 óra között.

NYITOTT SZEMMEL

Hírek a miliciáról

Egy „anya" kalandjai

Furcsa elképzelései vannak T. A. ineui lakosnak a házaséletről és az anyaságról. A múlt esztendő egyik napján eltűnt otthonról és a városból is és csak ő tudja, hogy hol csavargott. Férje türelmesen várta, nevelte két gyermeküket. Az „anya" négy hónap múlva súlyos betegséggel jött vissza családjához. Ugy látszik, férje megbocsátott neki és gyanútlanul visszafogadta. Most mindkettőjüket az aradi kórházban kezelik ugyanazzal a betegséggel. Időközben a milicia elkészítette T. A. dossziéját. A Büntetőtörvénykönyv 305. szakasza alapján felel majd családja elhagyásáért.

Zsebtolvajokat fogtak el

M. F., tolvajnevén Bözsi, medgyesi lakós állítólag rokonlátogatásra jött városunkba. Eddig nyolcszor ítélték el zsebmetszésért, legutóbb múlt év november 16-án szabadult. Mindez nem tartotta vissza az újabb bűncselekményektől. Több lopást követett el Aradon, de végül is elfogták és nemsokára kilencedszer is eltélik.

Visszaeső bűnöző, F. M. bacăui lakos is. Szintén nyolcszor ült zsebmetszésért. Most a 6-os autóbuszon fogták el, amikor éppen pénzt lopott az egyik utas zsebéből. Előzetes letartóztatásban van.

Csavargók

A milicia állandó jellegű akciót folyat a munkakerülők, csavargók felkutatására. A városban végzett ellenőrzések alkalmával találtak rá C. N. és K. I. ineui lakosokra is, akik sehol sem dolgoznak és Aradon, Temesváron és más városokban csavarognak. A két lány parazita életmódját azzal próbálja igazolni, hogy szüleik eltartják őket.

S. D. tavaly végezte el a Textilipari Szakiskolát. Utána két hónapig dolgozott mint szövőnő, de sorozatos igazolatlan hiányzásai miatt felbontották a munkaszerződését. Most mulatóhelyeken „vigasztalódik".

Szerkesztette
FRISS PANIÁN IVÁN

Az elmúlt év decemberében az Aurel Vlaicu úti 116-os számú élelmiszerüzletben Rusu Elisabeta pénztárosnő egy női pénztárcát talált (benne 52 lej és 90 banival). A tulajdonos jelentkezzék a pénztárca átvételéért az Arad Municipiumi Milicián, Gheorghe Lazăr utca 20. szám, 41-es szoba.

● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSOR ●

Filmek

DACIA: Hasznos a futás (fr) (9.30, 1.45, 16.15, 18.30, 20.45). STUDIO: Tora, tora, tora (am—jap) (10, 16, 19). MUREȘUL: Csapda a tábornoknak (j) (10, 12.30, 15, 17.30, 20). IFJÚSÁGI: Bamby (am) (11, 14, 16, 18 20). PROGRESUL (Ujarad): A préri (fr) (15, 17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): Dél csillaga (am) (17, 19). CFR (Grădiște): Kalandok az Ontarion (fr). (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Egy német hercegnő kalandjai a Napkirály udvarában (NSZK); INEU: Egy csillag pere (sp); CHIȘINEU CRIȘ: Tiszta kézzel (r); NAGYLAK: Az utolsó ismert lakhely (fr); KÜRTÖS: Szökés a majmok bolygójáról (am); PANKOTA: Hárman Virginiából (am); SEBES: Kalandok a Feketetengeren (r); SZENTANNA: Szent Teréz és az ördögök (r). PÉCSKA: Húszezer mérföld a tenger alatt (am); ȘIRIA: Az arizonai farm (am); VINGA: Ma este a családban táncolunk (r); BUTTYIN: Az elveszett erdő (r).

HÉTFŐTŐL

DACIA: Robbanás (r) (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.45). STUDIO: Fuss, hogy utolérhessenek (m) (10, 12, 14, 16, 18, 20). MUREȘUL: A harmadik (NDK) (10, 12.30, 15, 17.30, 20). IFJÚSÁGI: Mi hárman és a kutya (cs) (11, 14, 16, 18. 20). PROGRESUL (Újarad): A róka nyomában (a) (17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): Nem szeretem a hétfőt (l) (17, 19). CFR (Grădiște): A vörös cirok (l) (17. 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Tora, tora, tora (am-jap) INEU: Hahó, Öcsi (m). CHIȘINEU CRIȘ: Sipos hadnagy küldetése (m). NAGYLAK: Üzlet (o). KÜRTÖS: Tizenkét dühös ember (am). PANKOTA: Egri csillagok (m). SEBES: A szerelem körei (b). SZENTANNA: Tintin és a Nap temploma (fr). PÉCSKA: Az arizonai farm (am). ȘIRIA: Sacco és Vanzetti (o-am). VINGA: Hajsza a nyugalom után (b). BUTTYIN: A csárdáskirálynő (m—NSZK).

Színház

VASÁRNAP január 7-én délután fél 4 órakor: TREI CRAI DE LA RĂSĂRIT (bérletszünet), este fél 8 órakor: BARONUL (I bérlet. Posta, Nagykórház, Gyermekkórház, ILF).

Múzeum

Az Arad Megyei Múzeum, Enescu tér 1. szám, telefon 164-99 hétfő kivételével, naponta 11—19 óra között van nyitva. Megtekinthetők a következő kiállítások.

— állandó jellegűek: Az 1848—1849-es forradalom; Régi történelem; Képzőművészeti tárlat;

— időlegesek: A Köztársaság kikiáltásának 25 éve; Az Arad megyei román népművészet.

Bábszínház

VASARNAP, január 7-én délelőtt fél 11 órakor: Sarea-n bucate

Hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara vasárnap, január 7-én délelőtt 11 és hétfőn, január 8-án este 8 órakor szimfonikus hangversenyt ad a Kultúrpalota nagytermében.

Vezényel: **Paul Staicu** (Bukarest). közreműködik: **Andrei Korsakov** hegedűművész (Szovjetunió) a genfi, montreáli, párizsi, brüsszeli, moszkvai nemzetközi versenyek kitüntetettje.

Műsoron: **Dan Georgescu:** Versenyműzenekarra; **Mozart:** III. G-dúr hegedűverseny; **Debussy:** Egy faun délutánja; **Wagner:** Mesterdalnokok — nyitány.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Az Aradi Állami Filharmónia vasárnap, január 7-én délután 5 és este fél 9 órakor **népzene hangversenyt** rendez a Kultúrpalotában. Közreműködnek: **Florica Bradu, Maria Pietraru, Emil Gavriș, Petre Săbădeanu,** a bukaresti Román Rádió-televízió szólistái, **Florica Duma, Elena Marian, Garofița Șerban,** az Aradi Állami Filharmónia szólistái.

Vezényelnek: **Ioan Paulic** és **Emil Gavriș.** Népdalgyűjtő: **Ioan T. Florea**

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

Televízió

Vasárnap, január 7.

8.15 Reggeli torna. 8.30 Pionîroknak. 10.00 Falumúsor. 11.10 Román művészek külföldön: Mircea Basarab a tokiói NHK szimfonikus zenekart vezényli. 12.00 A haza védelmében. 12.30 Magyar nyelvű adási Gyermekműsor; Fiatalság '73 — interjú Walter Iosiffal, a KISZ KB titkárával; Brassó és Kovászna megyei városi és falusi fiatalok nyilatkoznak az ötéves terv harmadik esztendejéről; Fiatal előadóművészek; A marosvásárhelyi Búgócsiga együttes muzsikál; Az udvarhelyi autóállomás fiatal gépkocsivezetőinek téli munkájáról. 14.00 360 fokon; vasárnapi magazin. 17.10 Egyedül a világűrben — XI. rész. 18.00 Megyeközi kórusvetélkedő. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 Riport a Nyugati-Szigethegységből. 20.20 Puşa Poenaru népdalokat énekel. 20.30 Francia—román koprodukciós játékfilm. 22.10 Pakisztáni útiképek. 22.30 Híradó sport.

Hétfő, január 8.

17.30 Francia nyelvtanfolyam — a 36. lecke ismétlése. 18.00 Otthonunk. 18.40 Színházi hírek. 19.00 Képes heti híradó. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 Reflektor. 20.25 Riport a Gorj megyei népviseletről. 20.40 Közelkép: Nicolae Constantin technikus és Gheorghe Pintilie lakatos családja. 21.05 Elizabeth R — folytatásos film. 21.40 Névtelen csillag — népzene. 22.40 24 óra — ellentétek a tőke világában.

Holdjárók sajtóértekezlete

HOUSTON. — Ronald Evans, Eugene Cernan és Harrison Schmitt, az Apollo—17 űrhajósai megtartották első sajtóértekezletüket. Harrison Schmitt geológus kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy az expedíció legfontosabb eredménye a „narancssziņű" kőzetek felfedezése a Taurus—Littrow övezetben. Mint hozzáfüzte, ezek körülbelül 10 millió évesek és vulkáni eredetűek. Az eddig szerzett legfiatalabb holdkőzetek hárommilliárd évesek voltak. A „narancssziņű" kőzetek arra vallanak, hogy a Hold elég aktiv vulkáni eredetű rétegek létrehozásához. Az említett kőzetek nagy mélységben fúzió útján keletkezhettek.

Ronald Evans és Eugene Cernan kijelentette, hogy tovább dolgozik a NASA keretében.

A külföldi sajtóból

IRÁN – a gazdasági fejlődés mérföldkövei

(Journal de Teheran)

Általában az a vélemény, hogy Irán jelenlegi gazdasági fellendülése a kőolajnak tulajdonítható. Valóban fontos szerepet tölt be az ország gazdaságában, de a bruttó nemzeti terméknek még csak 20 százalékát adja, ugyanannyit, mint a mezőgazdaság és kevesebbet, mint az ipar és a bányakitermelés. A kőolajipar jelentőségét elsősorban az adja, hogy több mint 1,5 milliárd dollár devizát szerez az országnak s ennek 80 százalékát a gazdaság fejlesztésére fordítják.

A kőolajipari felszerelés behozatalának eredményeként gyors iparosodás következett be. A kőolaj jelenleg az ország gazdasági fejlesztési alapjainak 60 százalékát szolgáltatja.

Irán negyedik gazdasági terve főleg a gyorsan fejlődő iparra támaszkodik.

Ugyanakkor gondot fordítanak a többi ágazatra is, főleg a mezőgazdaságra és a társadalmi szolgáltatásokra, minthogy ezek közvetlen kihatással vannak sokmillió iráni család életszínvonalának emelésére. Többek között a tervbe vett egymillió új munkahely létesítése hozzájárul a nemzeti jövedelem igazságosabb elosztásához.

Irán ugyanakkor fejlett bankrendszerrel rendelkezik. A Bank Markazi Iran, a központi bankjegykibocsátó intézmény ellenőrzést gyakorol a hitelek felett és ugyanakkor ösztönzi az exportot és a mezőgazdaságot.

A nemzetgazdaság fejlődését támogató bankrendszer átfogja az egész országot. Jelenleg a legtávolabbi vidékeken is működnek bankok.

A gazdasági fellendülést elősegíti a politikai stabilitás és az ország jelentős emberi és természeti erőforrásai.

Megjelent a MUNCA DE PARTID 1. idei száma

Tartalmából: A pártszervezetek fő célja — napról napra teljesíteni a tervfeladatokat; A pártszervek és a pártapparátus képzése; Az ötéves terv határidő előtti megvalósítása; A beszámoló- és választási konferenciák megvitatják az RKP KB 1972 novemberi plénumának határozatait; Hogyan valósul meg a pártszervek és -szervezetek vezető szerepe; Ioan Călinescu: A gazdasági realitások alapos ismerete; Constantin Barbu: A hatékony pártellenőrzés; Kommunistaként élni és dolgozni; Az alkotó energiák ösztönzése; Erkölcsi-politikai tartásunk; A szerkesztőség ankétja: Hogyan valósul meg a kommunista nevelés programja? N. Ionescu: A szocialista állam gazdasági szerepének erősödése; Radu Vasile: A munkásellenőrző tanácsok — a szocialista demokrácia elmélyítésének kifejezői.

A Progresul Helyiipari Vállalat

közli, hogy megkezdte működését a korszerű mosoda és vegytisztító,

mely gyorsan és kifogástalan minőségben végez mosást, festést, vegytisztítást, vállalatok, valamint a lakosság részére.

Állami egységektől egyenesen a Bodrogi út 2–4. szám alatti részlegen vesznek át tisztítani, illetve festenivalót, a nagyközönségtől pedig az Eminescu utca 5. és a Cloşca utca 2. szám alatt működő központoknál. (57)

INNEN—ONNAN

ISMÉT SZÉP A PIETA

Visszakapta eredeti szépségét Michelangelo híres szobra, a Pieta. A szobrot, amely már öt évszázada áll a Szent Péter bazilikában, tavaly májusban egy elmebeteg több kalapácsütéssel megrongálta. A remekmű nehéz és kényes restaurálás után, most törhetetlen üveg mögé kerül.

CONCORDE-HÍR

Az Air France társaság tervbe vette Concorde tipusú szuperszonikus személyszállító repülőgépek beállítását. Legelőször a Párizs—New York és a Párizs—Tokió útvonalon fog közlekedni. A konstruktörök szerint a Concorde 1975-ben kerül majd kereskedelmi forgalomba.

EGYMILLIÓ EGYCSAPÁSRA

Az utóbbi évek legnagyobb franciaországi bankrablása Lyonban történt. Négy fegyveres egyén behatolt a bank épületébe és egymillió frankot zsákmányolt. A banditáknak sikerült elmenekülni.

TÍZ KILÓ HEROIN

A kanadai—amerikai határon a kanadai határőrök 10 kiló heroint koboztak el egy amerikai állampolgártól, aki kocsija hátsó ülése alatt akarta értékes portékáját átcsempészni. A 10 kiló heroinért körülbelül hatmillió dollárt kapott volna.

A BÁLNA, TABU!

Jack Davis kanadai halászati és erdőkitermelési miniszter szerdán közölte, hogy a kanadai lobogó alatt közlekedő hajóknak tilos a keleti partvidéken bálnára vadászni. A miniszter szerint az intézkedést a bálnaállomány aggasztó csökkenése miatt kellett bevezetni.

A környezetvédelemmel kapcsolatos stockholmi konferencián Kanada szorgalmazta, hogy 10 évre világszerte tiltsák be a bálnavadászatot.

„SZÉLMALOM HARCOS"

Különös módon próbál harcolni a lincolni George Bellamy az infláció és az áremelkedés ellen. Bellamy betöri azokat a kirakatokat, amelyekben áremelkedést hirdettek. A rendőrség tetten érte, és súlyos büntetést szabott ki rá.

LOPÁS — KERET NÉLKÜL

A Kalifornia állambeli Palm-Springs városi képtárából ellopták Rembrandt Szent Fülöp megkeresztel egy eunuchot című festményét. A tolvajok a háztetőn keresztül hatoltak be a múzeumba s hogy a képet könnyebben elszállíthassák, kivágták a vásznat a képkeretből.

FURA TÉL

Világszerte szokatlan az időjárás. A meteorológusok szerint ilyen rendellenességekre hosszú ideje nem volt példa. A Skandináv-félszigeten kevés a hó, zöldell a fű, akárcsak a tavaszi hónapokban. Oslóban 12 C-fok meleget mértek, ami száz éve nem fordult elő, Svédország központi és déli vidékein egyáltalán nincs hó, sőt kétszáz éve nem volt ilyen meleg, mint most.

A szubtrópusi Izraelben viszont hideghullám tapasztalható. Jelentős károkat szenvedtek a citrusültetvények és a több millió szál exportra szánt virág. Rhodesiában és a Dél-afrikai Köztársaságban nagy a szárazság, tönkrement a búza-, a dohány- és zöldségtermés.

A híres skóciai, svájci és ausztriai téli üdülőtelepeken egyáltalán nincs hó.

APRÓHIRDETÉSEK

ELADÓ balesetet szenvedett Dacia 1100, Mucius Scaevola utca 28., telefon 1-55-06.
11

ELADÓ rövid kereszthúros zongora és régi ablakkeretek, Ceahlău utca 14.
6

ELADÓ egy háztelek, Merfi utca 44/a — Mureşel, felvilágosítások telefon 7-56-98.
9

ELADÓ elfoglalható lakrész, Dorobanţilor utca 29., érdeklődni 16—20 óra között.
14

ELADÓ lakrész, fele elfoglalható, három parkettás szoba, fél konyha, mellékhelyiségekkel, Tribunul Axente utca 1.
15

VESZEK sürgősen egy vagy kétszobás lakrészt a központban, lehet blokkban is, első emeleten, Vasile Roaită tér 17., 14. lakás, 17—20 óra között.
18

ELCSERÉLNÉM garázsos, kétszobás lakásomat, telefon 1-18-05, Aviator Sava utca 7., Mladin
13

MEGBÍZHATÓ asszonyt keresek kisgyermek mellé és háztartásba, Republicii út 12-18., 6 lépcső, III. emelet, 16. lakás, telefon 1-23-83.
12

ELVESZETT az aradi Készruhagyár által Patzer Lidia névre kiállított gyári igazolvány, semmisnek nyilvánítom.
5

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁSOK

Köszönetet mondok mindazoknak, akik imádásig szeretett férjem, Ortner Béla temetésén részt vettek és fájdalmamat enyhíteni igyekeztek.

Ortner Mária
7

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen drága Sanyi fiunk, ifjabb Moravszky Sándor elhunyta alkalmával mélységes fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család
16

GYÁSZJELENTÉSEK

Fájdalomtól megtört szívvel tudatom, hogy drága férjem, Friedmann Dezső hirtelen elhunyt.

Temetése ma 15 órakor lesz a régi zsidótemetőben.

Friedmann Klára
19

Schrank Mária Duly hirtelen elhunyt. Temetése hétfő délután lesz a régi zsidótemetőben.

A mák sötét karrierje (XIV.)

Marseille—a csempészet központja

Marseille — fekvésénél fogva — nemcsak Franciaország legnagyobb kereskedelmi kikötője, hanem Európa legfontosabb csempészközpontja is. 35 éve itt folyik a legnagyobb kábítószerkereskedelem. A csempészetnek pedig századok óta hagyományai vannak, és a csempészeknek mindegy, hogy milyen áruval dolgoznak. Az sem érdekli őket, hogy tetteiknek New Yorkban milyen következményei lesznek.

A város topográfiai szempontból is megfelel ennek a célnak. Eredetileg a kábítószerkereskedőknek földközi-tengeri kikötőre volt szükségük, mert akkor a csempészés csak tengeri úton folyt. Ugyanakkor olyan ország felelt meg céljaiknak, amely virágzó kereskedelmet folytat az Egyesült Államokkal, hogy az áruk közé becsempészhessék a sajátjukat. Csak három állam határos a Földközi-tengerrel és az Atlanti-óceánnal is — Franciaország, Spanyolország és Marokkó —, de Franciaország a legalkalmasabb, mivel a második feltételnek is megfelel, sőt a harmadiknak is. Ugyanis szükség van mindenre elszánt, cákmerő emberekre is, akik szervezetten és fegyelmezetten dolgoznak, s a rendőrség nem tud szétütni közöttük. Marseilleben vannak ilyen emberek.

A BNDD Marseille-i hatósága 50 000 dollár pénzjutalmat helyezett kilátásba azoknak, akik hasznos információkat szereznek a titkos laboratóriumok valamelyikéről vagy a kereskedőkről. Erre a feladatra azonban ezidáig még senki sem jelentkezett.

Ha valakit letartóztatnak a csempészek vagy kereskedők közül, néma marad. Eddig maximálisan öt év börtönbüntetés várhatott rá, s ezzel nem sokat törődött. Nemrég 20 évre emelték a maximális büntetést, de ez sem rettentette el a kereskedőket. Letartóztatáskor pedig továbbra is hallgatnak.

De próbálnának csak beszélni!!!

Most két éve a rendőrség Mazargues falu egyik villájában titkos laboratóriumot fedezett föl, miután két évig nyomon követtek egy gyanús egyént, Giuseppe Landoniot. Két vegyésszel, George Calmet-tel és Albert Vesan-nal együtt letartóztatták. A harmadik vegyész aznap nem tartózkodott a laboratóriumban, betegség miatt otthon maradt. Elfelejtette telefonon értesíteni társait elmaradása okáról. És ez lett a veszte. Másnap reggel Jean Galuzi holtan találták, fejében egy golyóval.

Ugyanez a helyzet a kikötő mögötti utcákban, ahol megkötik az egyezményeket. Senkit sem lehet követni: már a gyermekek is figyelmeztetik az odavalósiakat, ha idegent látnak közeledni. Még a Le Panier negyed öregei is, akik különben tiszteletben tartják a törvényt, kifürkészhetetlen arccal fogadják az idegeneket. Sohasem jelentenének fel senkit. Ez ellentétben állna erkölcsi szemléletükkel. A városrész 4000 bárjában és kávéházában azonnal megszűnik a társalgás, ha idegen jön be, és csend van egészen addig, amíg el nem megy. Előfordul, hogy nem is szolgálják ki. Ezek az emberek anyatejjel szopták a gyanakvást és a rendőrség iránti gyűlöletet — jegyzi meg Marcel Morin, a Marseille-i kábítószer-ellenes brigád főnöke. A lakosok ismerik egymást. Az emberek bármikor készen állnak arra, hogy szolgálatot tegyenek a kereskedőknek, például elhozzanak egy csomagot az állomásról, áruval megterhelt kamiont vezessenek vagy akár egy gyilkosságot is elkövessenek, ha megfizetik szolgálataikat. Ha elfogják őket, hallgatnak, még akkor is, ha tudják, hogy néhány frankért fél életüket börtönben tölthetik.

(Folytatjuk)

Nicolae Ceauşescu elvtárs fogadására készülnek

RAWALPINDI — Ion Puţinelu, az Agerpres különtudósítója jelenti:

A pakisztáni fővárosban szombaton román könyvkiállítás nyílt meg. A Művészeti Tanács székházában megrendezett kiállítás tudományos és műszaki könyveket mutat be.

Abdul Hafeez Pirzada oktatásügyi és tartományközi miniszter megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a kiállítás, amely Nicolae Ceauşescu elnök látogatásának küszöbén nyílik meg, újabb bizonyítéka a két ország baráti kapcsolatainak.

A kiállítás megtekintése után Agha Babur, a Művészeti Tanács igazgatója nagyra értékelte a hazánkban kiadott könyvek minőségét, s hangsúlyozta, hogy az ilyen rendezvények elősegitik a műszaki-tudományos eredmények kölcsönös jobb megismerését.

„Az USA vietnami háborúja iszonyatot és ellenszenvet vált ki szerte a világon"

OTTAWA.

A kanadai alsóház kedden egyöntetű határozatban fejezte ki aggodalmát az Észak- és Dél-Vietnamban, Kambodzsában és Laoszban folyó ellenségeskedésekkel, valamint Hanoi és Haiphong övezetének massziv bombázásával kapcsolatban. A határozatot Michel Sharp külügyminiszter javaslatára fogadták el.

Michel Sharp egyébként rámutatott, hogy a bombázások „minősithetetlen cselekmények a polgári lakossággal szemben".

Andrew Brewin újdemokrata képviselő kijelentette, hogy „az USA vietnami háborúja iszonyatot és ellenszenvet vált ki szerte a világon", és hogy a határozat kifejezi Kanada lakosainak elitélő magatartását ezekkel az akciókkal szemben.

Renuezvények Köztársaságunk 25. évfordulója tiszteletére

BONN.

A nyugatnémet sajtó és rádiótelevizió több műsort szentelt Köztársaságunk 25. évfordulójának. A România 25 év alatt című televíziós adás egész sor tavaly bemutatott román tárgyú riportot összesitett. Műsorra tűzték még Constantin Brâncuşiről, a nagy román művészről szóló filmet. Az évfordulóról műsort sugárzott a WDR és a stuttgarti rádió is.

WASHINGTON.

A New York municipiumi rádióállomás (WNYE) Köztársaságunk kikiáltása 25. évfordulójának szentelt műsora keretében Corneliu Bogdan, washingtoni román nagykövet és Dan Grigorescu, a New York-i Román Könyvtár igazgatója méltatta a szocialista România gazdasági eredményeit, külpolitikáját és a román kultúra sikereit.

LEGFRISSEBB HÍREINK

A Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Elnökségének törvényerejű rendelete értelmében Lenin-renddel tüntették ki Edward Giereket, a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának első titkárát 60. születésnapja alkalmából.

●

Statisztikai adatok szerint az olasz dohányzók 20 százaléka csempészett cigarettákat szív. Csupán a tavaly körülbelül 330 milliárd lira értékű cigarettát csempésztek be Olaszországba.

A kormány meg akarja szüntetni a cigarettaimport vámilletékeit, hogy gátat vessen a nagyarányú csempészésnek.

Idi Amin ugandai elnök a Harry Brind kampalai angol főbiztos-helyettessel folytatott megbeszélésen kijelentette, hogy kormánya elhatározta egy bizottság létesitését az ugandai ellenőrzés alá kerülő 500 angol társaság és a legutóbb államositott konszernek javainak felbecsülésére. „A Nagy-Britannia által követelt kártérítések kérdése csak e művelet elvégzése után kerülhet napirendre" — mondotta az ugandai államfő.

Egy kampalai hivatalos szóvivő ugyanakkor bejelentette, hogy az ugandai kormány az idén nem újitja meg 88 angol társaság kereskedelmi engedélyét.

Az amerikai Munkaerő Statisztikai Hivatal adatai szerint decemberben 4,1 millió munkanélküli volt az USA-ban — jelenti az Associated Press.

Az Interparlamentáris Unió január 26 és 31 között értekezletet tart Helsinkiben az európai biztonságról és együttműködésről. Az értekezlet munkálatai párhuzamosan folynak az európai biztonsági és együttműködési konferencia előkészitő értekezletével, amely január 15-én folytatja munkáját a finn fővárosban.

A MENA hírügynökség közlése szerint Anwar Szadat egyiptomi elnök felkérte Hafez Badawit, a Népi Gyülés elnökét, alakitson különbizottságot az egyetemek bezárásához vezető legutóbbi diákincidensek utáni helyzet kivizsgálására.

A VII. és VIII. oldalt TÓTH SÁNDOR szerkesztette

Le Duc Tho Párizsba érkezett

Január 6-án Párizsba érkezett Le Duc Tho, a Vietnam-értekezleten részt vevő VDK-küldöttség különtanácsosa. Le Duc Tho hétfőn bizalmas megbeszélést tart Henry Kissingerrel, az amerikai elnök nemzetbiztonsági különtanácsosával.

Érkezésekor kijelentette: Párizsba jövetele újabb bizonyitéka annak, hogy a VDK-kormány jóindulatú és álláspontja komoly a vietnami kérdés rendezésében. Ha az amerikai kormány is jóindulatot tanúsit és komoly álláspontra helyezkedik, a konfliktust rövidesen és békés úton rendezni lehet. Ha ez nem következik be, a vietnami nép elszántan folytatja harcát szabadságáért és függetlenségéért — mondotta Le Duc Tho.

★

Ugyanaznap a francia fővárosban újabb megbeszélésre került sor a párizsi értekezleten részt vevő VDK- és USA-küldöttség szakértői között.

Szombaton neves harcok voltak Tram Khnarban, Pnom Penhtől 39 kilométerre. A hazafiaknak sikerült bevenniük a város felét. A Pnom Penh-i csapatok megsegitésére nehéztüzérségi ütegeket és taktikai repülőgépeket küldtek.

A hazafias erők szombatra virradó éjjel hevesen támadták a Pnom Penhtől 60 kilométerre északnyugatra lévő övezetet. Sandan közelében az 5. számú országút mentén két hadállást támadtak meg a hazafiak.

Felvételünkön a kambodzsai hazafiak gyalogsága látható, amint újabb hadállásokat foglal el.

Válság a frankövezetben

(France Nouvelle)

A France Nouvelle taglalja az afrikai országok és Franciaország közötti „segélynyújtási és kooperációs" kapcsolatokban felmerült válságot és a többi között a következőket irja: Válságban van a frankövezet szabályainak és normáinak egész rendszere, vagyis mindaz, ami kihat a gazdaságra, a politikára, végső fokon pedig az érdekelt afrikai államok függetlenségére. A pénzügyi együttműködési övezetnek keresztelt frankövezet valójában a régi francia épitmény sarkköve, a döntő eszköze a monopolista tőkebehatolásnak a volt afrikai francia gyarmatokra. Az 1959 júniusa óta nem módositott működési szabályok egyebek között a következők: a pénzkonvertibilitás állandó alapú és összegben korlátlan, a tőkék szabadon átutalhatók, a cseréket közös egyetértésben szabályozzák, a devizaforgalmat egybehangolják. Már ebből a felsorolásból is látszik, hogy a francia érdekeltségek milyen fokú haszonhoz jutnak ebből az „együttműködésből". De ezenkívül még ott vannak az elszámolási folyószámlák. Tulajdonképpen a Franciaország által ellenőrzött központi mechanizmusról van itt szó. A francia államkincstárnak valóban elszámolási folyószámlái vannak a négy afrikai és malgas bankintézménynél — a Nyugat-afrikai Államok Központi Bankja, az Egyenlítői-afrikai Államok és Kamerun Központi Bankja, a Malgas Pénzkibocsátó Intézet, a Máli Központi Bank. Az említett szervek kielégitik a francia államkincstár igényeit helyi valutákban, de ugyanakkor kötelesek átutalni neki összes konvertibilis valutafeleslegüket. Devizaszükségleteiket viszont a francia államkincstár fedezi. A Marches Tropicaux című folyóirat ezzel kapcsolatosan azt irja, hogy az említett rendszer bizonyos mértékben függővé teszi az afrikai államokat a francia államkincstártól. Valójában a függőség teljes.

Az afrikai államok valutaműveleteit tehát a frankövezeten kívül Franciaország közvetlenül ellenőrzi. Minthogy rendelkezik az összes devizatartalékokkal, a döntés végső fokon rá tartozik. S tegyük még hozzá, hogy az afrikai jegykibocsátó intézmények vezető személyzetének legnagyobb része francia.

Ilyen körülmények között nyilvánvaló, milyen felbecsülhetetlen előnyök származnak a francia monopóliumok számára a frankövezet létéből. A frankövezet szavatolja a szabad tőkeforgalmat Franciaország és az említett afrikai országok között, s egyben mentesiti a francia vállalatokat attól a követelmény alól, hogy a profitból származó összegeket helyben ruházzák be. Az övezet egyben módot nyújt arra, hogy az afrikai államok gazdaságpolitikáját a francia monopolista érdekek szerint irányitsák. Ezenkívül a helyi valuták ki vannak téve a frank árfolyamingadozásainak, egymás után két izben is leértékelték őket. 1969 augusztusában például az afrikai frankot, akárcsak a francia frankot, 12,5 százalékkal leértékelték. Továbbá, a frankövezeten kívüli cserék helyzete súlyosbodik, ami végső fokon oda vezet, hogy a francia monopóliumok kiváltságos pozíciókat szereznek, a frankövezethez tartozó afrikai államok és más nyugati országok közötti gazdasági kapcsolatok nem fejlődhetnek.

Az afrikai államoknak két fontos követelésük van: felülvizsgálni az afrikai frank és a francia frank paritását, a francia monopóliumok profitjainak egy részét helyben beruházni. Egyébként, az afrikai államok mindinkább rájönnek, hogy a frankövezet egyirányban működő rendszer, példátlan kiváltságokat biztosit a francia monopóliumoknak, semlegesit mindennemű önálló gazdaságpolitikát, korlátozza az övezeten kívüli, kölcsönös érdekű gazdasági kapcsolatok fejlesztését. Togo, Kongó Népköztársaság, a Közép-afrikai Vámunió tagállamai, Mauritánia, s a Malgas Köztársaság már bejelentette, hogy véget kíván vetni az ilyen „együttműködésnek". Tulajdonképpen a frankövezet alapegyezményeinek összességéről van itt szó. A Malgas Köztársaságban kibontakozó népi mozgalom, Kongó Népköztársaság, Kamerun, Niger, Dahomey, Mauritánia és más országok államfőinek fellépése bebizonyitotta, hogy Párizsban már nem mellőzhetik a frankövezet szabályainak felülvizsgálását. Az afrikai országok tehát a reális együttműködés politikáját szorgalmazzák.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii út 61. szám. Telefon 124-14, 116 62, 130-67, 151-67, 146-74. Kiadóhivatal: 128 34. Nyomda: 120-77. Ip Arad. 6 168